

200 години од
раѓањето на
Ј. Ј. Штросмаер

Интервју со
Предраг Матвејевиќ:

Во Европа немаше
подобра манифестација
од Струшките вечери
на поезијата

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXII 2015.
ЈАНУАРИ – ФЕВРУАРИ
SJEČANJ – VELJAČA
ЦЕНА 5 кн

ISSN 1333-7769

БРОЈ

93

**Хрватска донираше 100 илјади евра
за поплавените во Македонија**

**ЧЕСТИТ
ВЕЛИГДЕН**

caffetin COLD[®]

caffetin COLDmax[®]

Za ublažavanje simptoma prehlade i gripe

paracetamol
pseudoefedrin
dekstrometorfan
vitamin C

Tableta ili topli napitak,
izbor je Vaš!

paracetamol
fenilefrin

- ✓ POVIŠENA TJELESNA TEMPERATURA
- ✓ GLAVOBOLJA
- ✓ BOL U MIŠIĆIMA
- ✓ GRLOBOLJA
- ✓ CURENJE IZ NOSA
- ✓ SUHI KAŠALJ

1-2 tablete 4 puta na dan

ALKALOID
Health above all

- ✓ POVIŠENA TJELESNA TEMPERATURA
- ✓ GLAVOBOLJA
- ✓ BOLOVI
- ✓ GRLOBOLJA
- ✓ ZAČEPLJENOST NOSA

Sadržaj vrećice otopiti u čaši tople vode
uz miješanje i popiti, ne više od 4 vrećice kroz 24 sata

Prije upotrebe pažljivo pročitati uputu o lijeku.

Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

PROCULIN[®]

Za Vaše oči

KAPI ZA OKO (naphazolinum)

- ✓ Kod alergijske upale očiju
 - ✓ Kod crvenila i svrbeži očiju
- 1-2 kapi, 4 puta dnevno

TEARS (umjetne suze)

Medicinski proizvod

- ✓ Vlaži i štiti suhe oči
- 1 kap u oko 2-3 puta dnevno

LENS (otopina za leće)

Medicinski proizvod

- ✓ Za sve vrste kontaktnih leća
- ✓ Preporučuje se za osjetljive oči
- ✓ Antibakterijska kutija

ALKALOID
Health above all

PRIJE UPOTREBE PAŽLJIVO PROČITATI UPUTU O LIJEKU ILI MEDICINSKOM PROIZVODU.

ZA OBAVIJESTI O INDIKACIJAMA, MJERAMA OPREZA I NUSPOJAVAMA UPITAJTE SVOG LIJEČNIKA ILI LJEKARNIKA

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Ана Азеска – Риека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Тодор Брдарски – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот Urednikov kutak

Мецена

на што го прави човекот човек е неговата големина. Секако не физичка, туку она што го постигнува во животот и она по што го памтат или спомнуваат кога ќе го нема. Таквите великани ја пишуваат историјата, оставаат траги во културата, уметноста... Несебиичното поддржување на културни, уметнички, па ако сакате во денешно време и спортски и научни активности имаат свој дострел. Резултатите говорат за тоа.

Во историјата, мецените доаѓале од круговите на кралевите, благородништвото, разни владетели и слично, кои финансиски ги помагале писателите, сликарите, музичарите од своето време. За време на италијанската ренесанса меценството било тесно поврзано со феноменот на величественост.

Познато е и дека големи мецени биле и црковни организации. Несомнено, најголемиот мецена во хрватската историја се смета бискупот Јосип Јурај Штросмаер, кој секако е поврзан и со Македонците со нераскинливата врска со браќата Миладиновци и печатењето на нивниот Зборник. Гледано од овој аспект, неговите заложби за печатењето на Зборникот ја збогатија македонската народна литература.

Големината и улогата што ја одиграл Штросмаер говори и по 200 години од неговото раѓање, кога се спомнува неговото име и се организираат разни чествувања. Во овој случај буквално важи народната поговорка „Чини добро, по доброто ќе те помнат“. Богатата епархија што ја наследил бискупот Штросмаер му овозможила да ги помага сиромашните, да гради училишта, болници... Неговата добрина и неизбришлива трага е забележана и во името на Осиечкиот универзитет, во Хрватската академија на науките и уметностите, катедралната црквата во Гаково, а во негова чест е изграден и меморијален музеј во Гаково.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Ќе ги поддржувам сите права на малцинствата

Во својот инаугуративен говор новата хрватска претседателка Колинда Грабар Китаровиќ не ги изостави малцинствата во РХ, но и Хрватите кои живеат вон границите на својата татковина. Таа потенцираше дека малцинствата се богатство на Хрватска и дека ќе се залага за успешно остварување на нивните права

Хрватска има нова претседателка. Колинда Грабар Китаровиќ, која во наредните пет години ќе ја врши највисоката државничка функција во земјата. Она што сега граѓаните од неа го очекуваат, а како и што самата ветуваше во предизборната кампања, е подобар живот во Хрватска, поврзување на сите без разлика на која политичка опција припаѓаат, сè со една цел – просперитет на Хрватска и нејзините граѓани.

Малцинствата – богатство на Хрватска

И Македонците во Хрватска со големо внимание го следеа најнеизвесниот епилог на досегашните претседателски избори. Секако, веднаш по свечената инаугурација следуваа бројни честитки до новоизбраната претседателка, меѓу кои од македонскиот претседател Ѓорге Иванов, кој лично беше присутен на свечената инаугурација, од македонската амбасадорка во Република Хрватска, Даниела Караѓозоска, како и од Заедницата на Македонците во Република Хрватска.

- Малцинствата се богатство на Хрватска и затоа ќе се залагам за натамошно остварување на нивните права, истакна меѓу другото во инаугуративниот говор претседателката Грабар Китаровиќ.

Таа го повтори и својот став од нејзината предизборна претседателска програма, дека ќе се бори за уште поголеми права и реализација на фундаменталните малцински вредности во регионот.

Грабар Китаровиќ ја доби изборната победа како кандидат на Хрватската демократска заедница, а како клучна вредност и насока во која ќе дејствува новата хрватска претседателка е тоа што Хрватска и Македонија ги врзува историско пријателство и дека без оглед на политичките опции кои последните две децении се менувале во двете држави, тоа пријателство и нивната соработка остана. Од блиски извори на хрватската претседателка дознаваме дека Грабар Китаровиќ, не само што ветила дека ќе ја поддржи Македонија во нејзините европски аспирации, туку ќе ги поддржува европските насоки на малцинските права на Македонците во Хрватска и Хрватите во Македонија.

Континуитет

Членот на Советот за националните малцинства на РХ, Ангел Митревски, смета дека од 1991 година, од самостојноста на Хрватска се сменија неколку претседатели и состојбата со правата на Македонците во Хрватска сè повеќе се подобруваше. „Тој континуитет го очекувам и од новата претседателка.

Стандардите се веќе поставени, само треба да се продолжи натаму во реализација на мислата на поранешниот претседател Фрањо Туѓман дека малцинствата се богатство и тие секако треба да се поддржат во нивната интеграција, а не асимилација“, вели Митревски и се надева дека новоизбраната претседателка ќе ја реализира политиката според која Хрватска треба да биде отворена врата за Македонија кон НАТО и ЕУ.

И претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Илија Христовиќ очекува добра соработка со новата претседателка Колинда Грабар Китаровиќ и секако, поддршка на сè она што Македонците во Хрватска го прават за зачувување на својот национален идентитет.

Почесниот конзул на Република Македонија во Хрватска, проф. д-р Горан Калоѓера вели дека од новата претседателка очекува да го одржи воспоставениот континуитет на одлична соработка помеѓу Република Хрватска и Република Македонија.

Милена Георгиевска

Избори за членови на Советите и претставниците на националните малцинства кон крајот на мај

Се очекува дека Владата на РХ ќе ги распише изборите во третиот викенд на мај, кој би бил и најпримерен по својот термин

Советот за националните малцинства на Република Хрватска на 11 февруари ја одржа својата 61. редовна седница. Во присуство на скоро сите членови на Советот, состанокот го отвори и го водеше Александар Толнаер, претседател на Советот за националните малцинства на Република Хрватска.

Веднаш по усвојувањето на записникот од претходниот состанок, членовите ја започнаа својата работа. Врз основа на чл. 36 на Уставниот закон за правата на националните малцинства, Советот за националните малцинства на Република Хрватска едногласно ја усвои својата Програма за работа за 2015 г. Потоа, комисијата за отворање на пријавените предлози на програми, пристигнати на Јавниот повик, поднесе извештај дека вкупно се пријавени 1.358 програми што е смалување во однос на 2014 за 0,44%. Се имаат пријавено 101 здружение и установа со 209 организациски облици на пододбори, беседи, матици и сл., што е за 6,48% помалку во однос на 2014 г.

Во врска со изборите за членови на Советите и претставниците на националните малцинства во Р. Хрватска, членовите на Советот за националните малцинства на Република Хрватска го разгледаа извештајот на Министерството на управа за терминот за одржувањето на овие избори и за тоа колку средства се обезбедени за реализирање на овие избори. Се очекува дека Владата на РХ ќе ги распише изборите во третиот викенд на мај, кој би бил и најпримерен по својот термин.

Расправајќи за проблематиката поврзана со нерегулираниот правен статус на претставниците на националните малцинства како непрофитабилни правни субјекти и најновиот заклучок на Одборот за националните малцинства на Градското собрание на Град Загреб, со кој се предлагаат измени и дополнувања на Уставниот закон за националните малцинства и Законот за регистар на Совети, Советот донесе заклучок дека ќе испрати иницијатива до Владата на Република Хрватска за измена на некои од

законите со кои би се регулирала и оваа проблематика.

Членовите на Советот за националните малцинства на Република Хрватска се запознаа и со мислењето на Државната канцеларија за ревизија, по спроведената ревизија на финансиските извештаи на здруженијата и установите на националните малцинства и работата на Стручната служба на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, во кое Државната канцеларија за ревизија не пронајде ни најмала забелешка за извештаите и за работата на Стручната служба на Советот за националните малцинства на Република Хрватска.

Со оваа точка, Советот за националните малцинства на Република Хрватска ја заврши и својата последна седница во овој состав, бидејќи во меѓувреме ќе бидат распишани нови избори за именување на членови на Советот за националните малцинства на Република Хрватска.

Билјана Митревски

Иницијатива за изучување на македонски јазик во средно образование

На деветтата седница на Управниот одбор на ЗМРХ, беше усвоен и Планот и програмата на работа за 2015 година со финансиска конструкција, подготвен според податоците на пријавените програми за работа на ЗМРХ и друштвата до Советот за националните малцинства на РХ

Ангел Митревски повторно доби поддршка од УО за избор за член на Советот за националните малцинства на РХ

На 28 февруари 2015 година Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ ја одржа деветтата седница. На седницата присуствуваа и Томе Апостолоски, претседател на Советот на МНМ за Град Загреб, почесниот претседател на ЗМРХ, Никола Гроздановски и Тинка Б. Крстева, член на МКД од Загреб. Претседателот Илија Христовулов ја водеше седницата и по усвојувањето на дневниот ред и записникот од минатата седница, се дискутираше за останатите актуелни теми во работата на ЗМРХ и друштвата.

Информаторот беше подготвен и проследен од сите друштва и ЗМРХ, а поднесените годишен финансиски извештај на ЗМРХ беше едногласно усвоен од членовите. Беше спроведен и попис на имотната состојба на ЗМРХ за 2014 година, а записникот подготвен од страна на пописната комисија беше едногласно усвоен. Се усвои Планот и програмата за работа за 2015 година со финансиска конструкција, подготвен според податоците на пријавените програми за работа на ЗМРХ и друштвата до Советот за националните малцинства на РХ, со напомена дека кога Советот ќе ја донесе Одлуката за финанси-

рањето на програмите, тогаш од страна на ЗМРХ ќе се донесат и измените и дополнувањата, односно новиот План и програма на работа за 2015 година со финансиска конструкција, како и Финансискиот план. За планираните овогодешни програми на ЗМРХ се донесоа неколку одлуки во врска со нивната реализација.

Седницата на Редовното собрание на ЗМРХ одлучено е да се одржи во Загреб, а датумот ќе се одреди дополнително – 25 април или некој друг близок, зависно од подготвеноста на измените и дополнувањата на Статутот кој треба да се усогласи според новиот Закон за здруженија.

Пет проекти до МНР

Во продолжение, се дискутираше за претстојните овогодешни избори на Советите и претставниците на националните малцинства и се рече дека сè уште не е одреден точниот датум за изборите, но се предвидува дека ќе биде во втората половина на месец мај или првата половина на месец јуни. Се информираше и за иницијативата за изучување на македонски јазик по моделот Ц во средно училиште и за истата се предложи Наставна програма која ќе се

достави на усвојување до Агенцијата за воспитување и образование. За повторното барање на Македонскиот културен форум од Пула за прием во членството на ЗМРХ, начелен став на УО е дека од една жупанија и од еден град ЗМРХ во својот состав има по еден член. Во овој случај за Град Пула тоа е МКД „Св. Кирил и Методиј“. За изборите за член на Советот за националните малцинства на РХ, УО повторно му даде поддршка на досегашниот член Ангел Митревски. Се информираше дека на Јавниот повик од МНР на РМ за проектни апликации, од ЗМРХ се пријавени пет проекти за 2015 година.

Врз основа на донесената одлука на УО на МКД „Илинден“ од Риека, се разреши Васил Тоциновски и се именуваа Ана Азеска за член на Редакцијата на списанието „Македонски глас“ и за дописник од Риека. На Јавниот повик во рамките на проектот „Македонија памти“ од Агенцијата за иселеништво на РМ, се одлучи да се предложат почесниот претседател д-р Никола Гроздановски и МКД „Илинден“ од Риека. На крајот, членовите добија по еден примерок од најновата книга „Огниште“ од Милена Златеска.

Е. П.

Почит за претседателот Борис Трајковски

претседателот на Република Македонија, Борис Трајковски, со своите соработници и екипажот.

Она што посебно го одбележа овој настан е ситуацијата во која по прв пат во автобусот беа и членовите од „другото“ македонско друштво,

„Македонски културен центар“. Дали ова ќе биде само единствен случај или конечно ќе дојде до некое приближување на разединетите Македонци во Сплит, ни останува да видиме.

И оваа година во името на Советот на македонското на-

ционално малцинство за Град Сплит и Сплитско-далматинската жупанија, венец положи претседателката на Советот, Венка Џанко. Таа ги повика сите со минута молчење да му се оддаде почит на погинатиот претседател на Република Македонија и на целокупната македонска делегација, вклучувајќи го и екипажот на авионот.

Останатиот дел на денот сите заедно го искористија за разгледување на Мостар, а на враќање се задржаа во едночасовна посета на Меѓугорје, каде ги наполнија своите духовни „батерии“.

Билјана Митревски

И оваа година како и минатите досега, во организација на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит и Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит, Македонците од Сплит го посетија местото Ротимље крај Мостар, каде што погина

Зајакнување на стопанската соработка меѓу Хрватска и Македонија

На иницијатива на почесниот конзул на Република Македонија во Република Хрватска, проф. д-р Горан Калогера, на 10 февруари 2015 г. се реализира средба на македонската стопанска делегација со хрватската Стопанска комора, односно со Жупаниската комора во Риека. Целта на посетата на македонската делегација беше зајакнување на стопанската соработка меѓу Хрватска и Македонија. Делегацијата од пет стопанственици од прехранбената, винарската, металуршката и металната индустрија ја предводеше претседателот на Стопанската комора на Македонија, Бранко Азески. Домаќини им беа претседателот на хрватската Стопанска комора – Жупаниска комора Риека, проф. д-р Видоје Вујиќ со соработниците и претседателката на хрватската Стопанска комора – Жупаниска комора Пула, Јасна Јаклин Маетиќ.

Оваа посета би требало да ги поттикне фирмите од двете држави за поголема економска соработка, иако, како што истакна претседателот Азески, поголем број фирми минатиот

период работеа добро со фирмите од Приморско-горанска и од Истарската жупанија. Тој, исто така, ја нагласи важноста на регионалното поврзување, особено во време на стопанска криза, која на овие простори сè уште трае. Стоковната размена меѓу Хрватска и Македонија изнесува 120 милиони евра, додека клучни сектори за стопански исчекор се металургијата, метално-преработувачката и прехранбената индустрија, односно винарството.

Во оваа пригода, претседателот Вујиќ истакна дека со Македонија постои добра стопанска соработка, особено истакнувајќи дека Македонија има развиено земјоделство, а и дека на хрватскиот пазар можат да се најдат квалитетни производи со прифатлива цена. „Десет фирми од нашата жупанија се влезени на македонскиот пазар,

но просторот за подобра соработка и натаму е отворен. Од суштинско значење е да се поврзе Скопје со Риека преку воздушна линија, што е желба и на многу претприемачи од двете земји“, рече тој.

Претседателката на ХСК – Жупаниска комора Пула, Јасна Јаклин Маетиќ, ги претстави потенцијалите на Истарската жупанија, особено истакнувајќи дека Комората настојувала да ги одржи контактите со Македонија 20 години наназад и дека поголемиот дел од стопанството е во преработувачката индустрија, за разлика од ПГЖ во која предничи трговијата. Го издвои и бродоградилиштето „Уљаник“, кое се специјализира за проектирање бродови, и „Адрес груп“. Исто така, го истакна и подигнувањето на квалитетот на туристичките услуги во Истра, што особено придонело за развој на агротуризмот.

По посетата на ХСК – Жупаниска комора Риека, македонската делегација го посети Врбник на островот Крк, каде што поблиску се запозна со начинот на работа на островските винари.

Ана Азеска

Проф. д-р Предраг Матвејевиќ, писател

Професор д-р Предраг Матвејевиќ е еден од најпреведуваните писатели во Хрватска и во светот. Негови дела се преведени и на македонски јазик. Тој вели дека е посебно врзан за Македонија. Во Македонија се чувствува како дома, а учеството на Струшките вечери на поезијата му е во прекрасна сеќавање. И во последната своја книга „Граници и судбини“ цело поглавје посвети на Македонија и претседателот Киро Глигоров

Во Европа немаше подобра манифестација од Струшките вечери на поезијата

Предраг Матвејевиќ е еден од најпреведуваните писатели кој живее во Хрватска. Автор е на книгите: „Разговори со Крлежа“, „Југословенство денес“, „Отворени писма“, „Медитерански бревијар“ (преведен на над 20 јазици), „Господари на војната“, „Втора Венеција“, „Лебот наш“... Добитник е на бројни награди и признанија. Како универзитетски професор предавал на бројни универзитети во Франција, Италија, Америка, Хрватска, БиХ....

Неодамна излезе од печат Вашата нова книга „Граници и судбини“. Можете ли да ни кажете за што станува збор, што овој пат им нудите на читателите?

Книгата е нова, но текстите се стари, што сум ги собирал. Поднасловот е „За Југословенство пред и по Југославија“. Нашите предци мечтаеја за заедништвото на југословенството. Терминот „Југославија“ го измисли еден поет од Дубровник. Во сите делови на земјата

живееја духови ориентиран кон заедништво. Во Втората светска војна, што се однесува до Македонците, овозможивме сојуз каде е организирана македонската заедница како самостојна. По 1948 година живеевме многу подобро од многу земји во Европа.

На Струшките вечери, кога доаѓаа поети од Русија разговаравме за разни работи, а јас доста добро говорам руски, па ми велеа: вие сте чудо во Југославија, овде имате сè, одлично живеете. Еден поет ми рече дека би сакал да купи костум за себе и за жена си. Нивото на живот беше повисок, долгот на земјата беше мал, се патуваше самостојно, а големи фирми наоѓаа корисни работи и беа конкурентни во цел свет, особено на пазарите во земјите на невработените, и растеше индустријата. Пиевме македонски вина, беа конкурентни, и сега се. Јас практикувам да пијам „Т'га за југ“, тоа вино ми е прекрасно.

Македонија има право да се вика Македонија

Ве потсетува ли на Струга и Струшките вечери на поезијата? Колку пати сте биле на оваа манифестација и какви Ви се спомените?

На Струшките вечери на поезијата бев шест пати и запознав многу поети од цел свет. Во Европа немаше подобра и редовна манифестација како што се Струшките вечери на поезијата. Имам прекрасни спомени од тоа време. Понекогаш се присетувам на некои мои колеги, на пример на Бродски, кога не ја доби Нобеловата награда. Исто така, и на еден друг поет, неговото име е Булат Окуцава, Грузиец. Пишува многу убава поезија на руски јазик, неговите песни се прекрасни. Во Струга ги запознав и македонските колеги Ацо Шопов и Блаже Конески. Се присетувам на нашите расправи што ги водевме. Сега ми изгледа како сето тоа да беше во еден друг живот. Светот

Разговор со проф. Предраг Матвејевиќ во неговиот дом во Загреб

тогаш беше поделен, а нашата земја мирна. Сега други се обединуваат, а ние поминавме војна, се раздвоивме. Наместо поети, ни доаѓаа претставници на меѓународни организации.

Во Вашата нова книга пишува-те за Македонија, за Кири Глигоров, на кого му посветивте едно цело поглавје.

Да. Кога Кири Глигоров сакаше да слушне што мисли југословенската интелигенција по почетокот на војната во која се распадна нашата заедничка држава Југославија, јас прифатив да отидам во Македонија. Се собравме неколку писатели и дојдовме во Македонија. Поентата беше да се предупреди на последиците од распадат на Југославија. И набрзо потоа се појави проблемот со името, Грците не сакаа да се дозволи името Македонија. Мене ми беше несфатливо зошто прават проблем за целата работа. Отворено влегував во полемики бранејќи го ставот на Република Македонија, која има право да се вика Македонија, а Македонците да бидат Македонци, оти тоа и се. Тие не се нешто друго, освен Македонци.

„Т'га за југ“ ми е еликсир за душата

А вашите врски со македонскиот јазик?

Моите врски со македонскиот јазик се од поодамна создадени, како преку претседателот Глигоров, така и преку мојата позиција што ја имав во седумдесеттите и осумдесеттите години. Во тоа време бев во Италија, каде работев како универзитетски професор. Тогаш, универзитетите се намалуваа. Македонците имаа свој Лекторат, но го укинаа. Но, јас се изборив во Рим, од Македонија да доаѓа лектор на две седмици, да се одржува Лекторатот по македонски јазик. Особено сум горд на тоа.

Македонија ја чувствувате како блиска земја.

Во Македонија се чувствувам како свој на свое. Кога доаѓам во Скопје, се чувствувам како дома. Меѓу своите. Но, жалам што сега имаме толку многу граници да ги минуваме. Сепак сум на мислење да се направи еден сојуз преку кој ќе можеме да комуницираме културно и економски. Да ги укинеме граничните тешкотии, да можеме слободно и непречено да разменуваме мисли. Знаете јас го обожувам македонското вино „Т'га за југ“, бидејќи јас пишувам за Медитеранот, а Македонија ја сметам за дел од Медитеранот, тогаш тоа вино ми е еден вид еликсир и ми помага да ја искажам тагата за југ.

Милена Георгиевска

Име на една територија не значи никакво одземање на земја

Оптимист сте дека ќе се изнајде решение за влез на Македонија во ЕУ и НАТО?

Да. Сметам дека новата власт во Грција ќе најде начин и решение за овој проблем кој Република Македонија ја втурна во еден лавиринт. Слушајте, па грчки збор е медици-

на, и аптека, и според грчката логика не треба да ги користиме, бидејќи биле грчки. Според ваквите размислувања би требале да го забраниме половината од речникот на европската култура. Име на една територија не значи никакво одземање на територија и земја.

Хрватска донираше 100 илјади евра за поплавените во Македонија

На апелот за помош веднаш се приклучи и Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска, повикувајќи ги сите Македонци и хрватски граѓани да донираат финансиска помош

Кон крајот на јануари и почетокот на февруари 2015 година скоро целата територија на Република Македонија ја зафатија големи поплави поради обилни и поројни врнежи од дожд, топење на снегот, зголемен водостој и излевање на водата од речните корита. Беа евакуирани цели села, а населението од погоде-ните реони имаше недостаток од чиста вода за пиење и храна. Се водеа тешки борби со надојдените води кои ги погодија подрачјата на Струга, Битола, Прилеп, Велес, Неготино, Струмица, Радовиш, како и општините Штип, Чешиново-Облешево, Куманово и Гевгелија.

Најголеми материјални штети беа направени врз земјоделските површини во Пелагонија, штипско-кочанскиот и

струмичкиот регион, беше отежнат сообраќајот на некои патни правци, а беа поплавени и куќи во неколку населени места. Загрижувачки факт е дека оваа природна катастрофа предизвика и голема еколошка штета и загуба на плодноста на поплавените површини. Засега останува да се процени штетата и нејзиното влијание врз квалитетот на почвата во иднина. Потребна е финансиска помош за да се санираат штетите. Црвениот крст на Македонија веднаш се вклучи во санирањето на последиците од поплавите.

На апелот за помош веднаш се приклучи и Амбасадата на Република Македонија во Ре-

публика Хрватска, повикувајќи ги сите Македонци и хрватски граѓани да донираат финансиска помош за обнова на загрозените материјални добра или помош во храна, пакувана вода за пиење, средства за дезинфекција и хигиена, кебиња и облека.

Изразуваме голема благодарност до Република Хрватска која донираше 100.000 евра за помош на поплавените подрачја во Република Македонија, со кој хуманитарен гест уште еднаш се потврдија вековно добрите односи на овие две пријателски држави.

Акцијата сè уште трае. Да помогнеме и донираме за поплавените во Македонија! Сите заинтересирани граѓани можат да ја достават хуманитарната помош во просториите на Амбасадата секој работен ден од 08.30 до 16.30 часот. Донации во финансиски средства можат да се уплатат на: Амбасада на РМ во РХ, ул. „Краља Звонимира“ бр. 6/1, Загреб; IBAN: HR232360001501442004, Загребачка банка.

Е. П.

Хуманост на дело во МКД „Билјана“

Изминатава година, во неколку наврати Македонците од Задар имаа можност да ја покажат својата хуманост на дело. За жал, овој пат нивната помош, како и помошта на сите други хумани граѓани ѝ беше потребна токму на нивната татковина Македонија. Македонија остана шокирана од големите зимски поплави кои зафатија некои делови од нејзината територија каде луѓето останаа без своите домови и земја.

На тажните слики емитувани од поплавените подрачја не остана имун никој, па така, ни Македонците кои живеат во Хрватска. По тој повод, на 17 фев-

руари МКД „Билјана“ организираше хуманитарна акција во своите простории каде ги повика сите свои членови и воопшто сите хумани луѓе да дадат придонес во големата хуманитарна мрежа која се организираше во разни делови на Хрватска за Македонија.

Присутните помогнаа со парична помош според своите можности, а износот кој беше собран беше уплатен на жиро сметката која Амбасадата на Република Македонија во Загреб ја отвори специјално за таа цел. Покрај членовите, посебен придонес од Задар во оваа хуманитарна акција даде

и претставничката на македонското национално малцинство во Задарската жупанија и претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајкиќ. Ова не е прва хуманитарна акција на МКД „Билјана“ во Задар, секогаш кога имало потреба од помош членовите спонтано се собрале да пружат пријателска рака.

Е. К. К.

Отворена е уште една изборна настава на македонски јазик и култура во Загреб

На 12 февруари 2015 година започна со работа уште една изборна настава на македонски јазик и култура по моделот Ц за ученици до осмо од-

деление во Загреб. Наставата се одржува во ОУ „Аугуст Харамбашиќ“ во две воспитно-образовни групи: ученици на одделенска настава или мала група

во четврток и петок од 17.30 до 19.05 часот и ученици на предметна настава или голема група во четврток и петок од 19.10 до 20.45 часот. Наставничка на изборната настава на македонски јазик и култура е Деспина Белчовска Велинска.

Сите заинтересирани за следење на наставата можат да се пријават во ОУ „Аугуст Харамбашиќ“, ул. „Харамбашиќева“ бр. 18, 10 000 Загреб, тел: 01/ 23 12 920, е-пошта: <http://os-aharambasica-zg.skole.hr/skola/kontakti>, или на наставничката Деспина, моб: 098/ 91 64 108.

Воедно, изборната настава на македонски јазик и култура по моделот Ц во ОУ „Никола Тесла“ во Загреб, каде што, исто така, предава Деспина Белчовска Велинска и понатаму продолжува со работа.

Е. П.

Зборувај ми на својот јазик

Јазиците се важни. Тие се душата на културната разновидност и поттик за зацврстување на разбирањето, толеранцијата и дијалогот, овозможувајќи хармонична поврзаност меѓу народите и претставувајќи ја нивната креативност и идентитет. Ширењето на мајчиниот јазик е важно за зачувување, развивање и афирмирање на културното наследство, на знаењата и традициите од предците. Децата уште од мали се учат да негуваат соживот. Затоа е многу важно и квалитетното образование кое вклучува предавања за мајчиниот јазик во почетните години на школувањето. Тоа е особено изразено

во грижата на изучување на мајчиниот јазик кај дијаспората.

Меѓународниот ден на мајчиниот јазик учениците на албанскиот, чешкиот, унгарскиот и македонскиот јазик и култура по моделот Ц од основните училишта од Загреб и Велика Горица, го одбележија со презентација на својот мајчин јазик. Настанот под назив „Зборувај ми на својот јазик“ се одржа на 21 февруари 2015 година во загребската библиотека „Богдан Огризовиќ“ пред бројните посетители, наставници и родители.

Калина, Дора Ј., Давид, Лара, Теа, Дора Х., Ана, Лорна, Бјанка, Лути, Борут, Леонард и Марија, ученици од

изборната настава на македонски јазик и култура од Загреб, под будното око на наставничката Деспина Белчовска Велинска го претставија својот мајчин македонски јазик низ песни, изреки, раскази, рецитали... Беше многу симпатично да се биде дел од оваа разиграна и весела пригодна програма. Ученици-

те и останатите гости во публиката, со своето присуство ја докажаа гордоста, почитта и грижата кон мајчиниот јазик зашто тоа е најголемото богатство на секој народ. А на младите останува предизвикот да придонесат кон градењето на еден поубав свет, свет на доверба, мир и солидарност.

Е. П.

Трговијата со луѓе е современо ропство

Во рамките на проектот „Сензибилизирање на верските заедници во Хрватска за проблематиката на трговија со луѓе (посебно со жени)“; на петтата едукативна средба се вклучи и Македонската православна црковна општина „Св. Злата Мегленска“ во Загреб

Во организација на Европското друштво на жени во теолошко истражување – хрватска секција (ESWTR – European Society of Woman in Theological Research) и Екуменската иницијатива на жени, во Република Хрватска во текот на 2014/2015 година се реализира проект: **Сензибилизирање на верските заедници во Хрватска за проблематиката на трговија со луѓе (посебно со жени)**. Во рамките на проектот предвидени се 9 едукативни средби со 9 верски заедници во Хрватска: 4 римокатолички жупи, Македонската православна црква, Српската православна црква, Исламската заедница, Евангелистичката црква и Сојузот на баптистички цркви.

„Тешка“ тема

Целта на проектот е да се поттикнат верските заедници во Хрватска за вклучување и помош околу проблематиката на тргување со луѓе, проблематика која надминува граници, вери, култура и народи. На покана од страна на водителката на проектот, сестра Станка Оршолиќ, за учество на петтата средба во рамките на споменатиот проект, МПЦО „Св. Злата Мегленска“ од Загреб со особен интерес се вклучи во проектот.

Започнавме со благослов и молитва од парохискиот свештеник протојереј отец Кирко Велински за успех во намерата да сме од помош околу проблематиката трговија со луѓе, а потоа и со покажаниот интерес од страна на верниците за споменатата тема. На 15 март во салата на црквата „Св. Блаж“ во Загреб, се собравме како би се запознале со феноменот трговија со луѓе. Бидејќи луѓе се во прашање, сакавме да го прошириме скромното знаење за оваа проблематика, а потоа разговарајќи во заедницата да дадеме евентуален придонес во спречувањето на трговијата со луѓе.

Поздравните зборови за добредојде на сестра Оршолиќ и нејзината асистентка сестра Милица беа повеќе од срдечни и гостопримливи. Искрено ги допреа нашите срца и мисли. Веднаш сфативме дека се работи за „тешка“ тема која никого не исклучува, во која последиците по жртвите се движат од тешки психички и физички трауми, па до смрт.

Зошто се тргува со луѓе?

Преку интересна презентација на клучни документи, примери и податоци научивме дека трговијата со луѓе всушност е современо ропство и дека присилното користење

на луѓе за работа во фабрики, хотели, ресторани, тргувањето со луѓе како организиран криминал посебно со жени и деца со цел нивно сексуално искористување, достигнува алармантни размери. Трговијата со луѓе е сериозен криминал и тешка повреда на човековите права. Посебно внимание обративме на прашањата: *Зошто се тргува со луѓе? Зошто жртвата едностранно не побегне?* Како причини ги лоциравме: големото сиромаштво, насилство во семејствата, слабото образование, полово, верска и расна дискриминација, војни и конфликти, слаб правен поредок – сето тоа ги чини жените, мажите и децата изложени на трговија со луѓе. И несомнено заклучивме, како заедница мораме да дадеме свој придонес во борбата против трговија со луѓе, преку освестување и информирање, како и со продолжување на развивањето на проектот, пренесувајќи ги искуствата на нашите семејства, соседи, колеги... што ќе резултира со делотворно препознавање односно идентификација на проблемот. Слободата и достоинството на поединецот е неприкосновено право во сите цивилизирани држави.

Зорица Локас,
член на УО на МПЦО
„Св. Злата Мегленска“

МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР ВО ЗАГРЕБ

Убавината е во окото на набљудувачот

Македонското културно друштво „Охридски бисер“ од Загреб и оваа 2015 година ја започна со традиционалната културна манифестација *Македонска вечер*, организирана под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ. Прославата се одржа на 24 јануари, во ресторанот „Гастро Глобус“ на Загребскиот велесаем, во присуство на бројни видни гости од јавниот, културен и општествен живот, Македонци и останати сограѓани, меѓу кои беа и загребскиот градоначалник Милан Бандиќ, претседателот на Советот на МНМ за Град Загреб, Томе Апостолоски, претседателката на МКД „Билјана“ од Задар, Мирјана Мајиќ и други. Драмската актерка Костадинка Велковска ја водеше програмата, а македонската амбасадорка во Хрватска, Даниела Караџозоска, со пригоден говор им посака на присутните ведро расположение. Претседателот на Друштвото, Благој Штерјов, свечено ја отвори прославата со поздрав и желби за добра забава.

На менито можеа да се најдат вкусни македонски национални јадења како македонска чорба, тавче гравче, шарпланинска плескавица, ајвар, пинџур и многу други, сето тоа збогатено со квалитетно македонско вино. *Виното е дар од боговите*, вели старата народна поговорка, која беше само потврда дека на овој божествен пијалак не можеше никој да му одолее. А тука беше и големата домашна погача со паричка, подготвена од членката Недка Тркуља. При кршењето на погачата паричката и се падна на амбасадорката Караџозоска, па сите ѝ посакаа среќна и успешна година.

Музика за душа

Манифестацијата го исполни своето ветување и се погрижи за уште една автентична атмосфера – буђење на сите сетила за да ги задоволи дури и најпрефинетите вкусови. Дobar дел од заслугата беше на македонската вокално инструментална група „До-ре-ми“ од Велес и пејачката Милена Јованоска. Гостите уживаа во звуците на познатите македонски народни песни, а

подиумот беше премал за сите оние што сакаа да заиграат во орото. Посебно изненадување на вечерта беа прекрасните интерпретации на хрватските пејачи Марина Томашевиќ, Мирко Швенда – Жига, водителката и пејачка, инаку Македонка, Вјекослава Бах, и секако, нашата Костадинка Велковска, кои за сервирањето порција *музика за душа* беа наградени со бурни аплаузи од присутните.

И годинава, програмата на *Македонската вечер* беше разновидна. Како дел од вечерта се одржа и богата томбола за гостите со убави и вредни награди, благодарение на бројните спонзорски донации. А на штандот во фоајето беа изложени разните ракотворби на етно работилницата „Разбој“ при МКД „Охридски бисер“.

Има вистина во изреката дека убавината е во окото на набљудувачот. Овој пат, таа се однесува на носталгичната убавина која во духот на културата буди позитивни емоции и сведочи за нас, за она што сме биле и она што сме...

Е. Петровска

Денови на Кочо Рацин во Истра

Изложба, поетски читања и музички настапи се дел од активностите со кои се одбележа оваа културна манифестација во организација на МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула

Кирил Талески со беседа за Кочо Рацин

Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, културната манифестација „Денови на Кочо Рацин“ ја одбележа со неколку настапи. Манифестацијата започна на 25 октомври 2014 година со настап на литературната секција во конобата „Гарделин“ во Пула на отворањето на изложбата на Нино Бјелац, каде беше читана поезија. Водители на вечерта беа Драго Драгузет, долгогодишен член на Друштвото, поет, свира на неколку изворни хрватски инструменти и авторот на изложбата, Нино Бјелац, исто така поет. Покрај Друштвото на млади поети, групата „Паљарица“ и бројни поети, со свои песни настапи и Милена Златеска, секретар на МКД од Пула и водител на литературната секција.

МКД „Св. Кирил и Методиј“, преку Заедницата на Македонците во РХ учествуваше на полагање на венци на бистата на Кочо Рацин во Самобор на 29 ноември 2014 година. Потоа се одржаа уште два дела на манифестацијата „Денови на Кочо Рацин во Истра“, во организација на Друштвото, а под покровителство на Истарската жупанија, Градот Пула и ЗМРХ. Имено, на 13 декември беше одржана Трибина за животот и делото на Кочо Рацин. На трибината говореше Кирил Талески, кој детално го претстави животниот пат на Кочо Рацин, а прочита и неколку негови песни. Потоа настапија мешовитиот хор и оркестар на МКД „Св. Кирил и Методиј“, под водство на Бисерка Кухта, професор. Присутните во име на Друштвото ги поздрави неговиот претседател

Тодор Брдарски. Меѓу гостите кои ги имаше во голем број, беа претставници на заедницата на Србите, Бошњациите, Унгарците и други национални малцинства од жупанијата.

Вториот дел на програмата од манифестацијата се одржа на 22 декември 2014 година во „Карл Ројц“ и всушност претставуваше продолжение на првиот дел, па така се одржа Трибина на која стана збор за поврзаноста на Кочо Рацин со Хрватска и печатењето на неговата легендарна стихозбирка „Бели мугри“ во Самобор. На 22 и 23 декември активностите беа збогатени со божикни штандови од неколку креативни работилници што се одржаа во Друштвото.

Тодор Брдарски

Правата на жената некогаш и денес

Меѓународниот ден на жената МКД „Св. Кирил и Методиј“ го одбележа со Трибина за правата на жената некогаш и денес. На оваа тема говореше Ивана Донева Џаја, која хронолошки ја претстави борбата на жените за своите права. Таа нагласи дека жената и денес се бори за своите права и изед-

начување со правата на мажите во однос на плата и почитување.

Низ пријатната програма на мешовитиот хор под водство на Бисрека Кухта, уживаа гостите и членовите на Друштвото. Жената беше воспевана низ песните на Драго Драгузет, поет и член на Друштвото. Претседателот на Друштвото Тодор Бр-

дарски им го честиташе празникот на сите присутни жени. Исто така, им беше подарено и цвеќе. И овој пат беше

организирана донација за изградба на Македонската православна црква во Загреб.

Т. Б.

Не само во училиште, туку и дома треба да се зборува македонски

На 16 февруари 2015 година, на тркалезната маса организирана од страна на Градската и универзитетска библиотека во Осиек по повод Меѓународниот ден на мајчиниот јазик, гостуваше и Јагода Тренеска-Цветичанин, поранешна претседателка на МКД „Браќа Миладиновци“ и наставничка по македонски јазик во Осиек.

Настанот имаше двојна природа: беше претставена изложбата на публикации на речиси сите јазици кои се збуваат на поширокото подрачје на гра-

дот Осиек и беше организирана тркалезна маса за важноста да се сочува мајчиниот јазик. Настанот го отвори Синиша Петковиќ, водителот на Австриската читална, а го одбележа и заменикот градоначалник на Осиек, Владимир Хам, кој со гордост ја истакна мултинационалноста и мултијазичноста на нашиот град како наше „најголемо богатство“.

Организатори на изложбата и тркалезната маса беа Одделот за работа со деца и млади и Австриската читална на ГИСКО.

Во дискусијата, помеѓу другите беше и Јагода Тренеска-Цветичанин која укажа на поддршката која Владата на Република Хрватска, но и Градот Осиек и Министерството за образование, наука и спорт ја даваат за негување на мајчиниот јазик како низ содржините на Друштвото, така и низ моделот Ц, кој се спроведува од 2008 година во ОУ „Вијенац“ во Осиек. Но, таа истакна и дека проблемот со недоволното познавање на мајчиниот јазик е во семејствата каде со децата не се зборува на македонски јазик. Училиштето не може и не смее да биде единственото место за негување на јазикот на предците, истакна Тренеска-Цветичанин со што се согласија и останатите учесници и истакна дека е потребен поголем ангажман од сите и организирање заеднички работилници за децата и родителите во друштвата, градинките и училиштата како не би се заборавил мајчиниот јазик.

Јулијана Тешија

Одбележан Меѓународниот ден на мајчиниот јазик

По повод Меѓународниот ден на мајчиниот јазик, на 20 февруари 2015 година во свечената сала на Домот на хрватската војска во Осиек беше одржана завршната вечер од прославата на Меѓународниот ден на мајчиниот јазик.

Настанот беше организиран од страна на Градската и универзитетска библиотека во Осиек како дел од „Фестивалот на јазикот“, манифестација која во Осиек трае една недела и која го прославува негувањето на мајчиниот јазик и јазикот на малцинствата.

Оваа година околу 300 учесници и гости ја наполнија

салата во Домот на хрватската војска, а меѓу бројните здруженија на малцинствата, со своја програма се претстави и МКД „Браќа Миладиновци“. Наши-

те членки од „Големият Танец“ ја изведоа „Билјана платно белеше“, а „Бисерчиња“ – детската секција на Друштвото, настапија со три рецитации од кои едната беше за македонската азбука. Фестивалот на јазикот заврши во предворјето на салата, каде присутните ги испробуваа националните гастро специјалитети. Етно и кулинарската секција „Везилки“ повторно го привлече вниманието со својата богата македонска понуда.

J.T.

Петнаесет години македонска песна

За големиот јубилеј разговараме со водителката на мешаниот хор „Вардарки“ од Осиек, Јагода Тренеска Цветичанин, која полни 15 години е „будно око“ за успешно претставување на македонската песна во градот на Драва и втората татковина Хрватска

Почетниците на „Вардарки“

Оваа година го одбележуваме роденденот на „Вардарки“. Кога и каде за прв пат се претставија членките и членовите на хорот?

На 16 март 2000 година во кафе клубот „Галерија“ се случи првиот настап на пејачката група „Вардарки“, на изложбата од нашиот сликар Никола Гроздановски – Коле од Загреб. Хорот настапи во придружба на Јанко Попоски на хармоника, а со нас беше и солистката Милка Маѓариќ. Инаку, идејата за хорот е стара колку и Друштвото: уште од 1994 година кога се оформивме како МКД „Браќа Миладиновци“ секој состанок, секој четврток од 18-20 часот завршуваше со песна. Но, како и кај уметниците кои слават јубилеи, за официјален почеток на „Вардарки“ се зема датумот на првиот јавен настап.

Вардарки имаат водителка и диригент – зошто?

Водителка, диригент, а би додала и инструментална придружба. Од основање на Друштвото, јас, сопругот Слободан и синот Кирил работевме заедно и се надополнувавме во тогашната музичка секција. Со првиот претседател Благоја Јовановски договаравме музички настапи, а го прифативме и неговото кумство за името „Вардарки“. Јас како Македонка и професор по клавир сите години ги пополнував пријавниците на Советот за националните малцинства на РХ за финансирање на работата на оваа секција, го одбирав репертоарот, ги приспособував песните според можностите на пејачите, диригирав, ги придружував на клавијатури, планирав и договарав настапи, но сето тоа со стручно, семејно договарање. Честопати пеевме придружувани од синот Кирил Наумов и неговата виолина, а и од инструменталистите на секцијата „Т’га за

југ“. Во осумгодишниот претседателски мандат, заради презафатеност, често ангажирав и други диригенти за да не се откаже проба, особено договорен настап. Од 2010 година Слободан, како дипломиран пејач и теоретичар работи со хорот како вокален педагог, прави аранжмани и обработки на песните со инструментална придружба и како диригент на сцената го финализира заедничкиот труд. И сето тоа во рамките на висок аматеризам и повторно под моето „будно око“.

Колку членови бројат „Вардарки“, кој е најмлад/а, а кој најстар/а?

Во текот на изминатите 15 години, 80 пејачи беа членови на оваа секција од кои 40 отсто се Македонци кои заедно со другите 60 отсто со жар и воодушевување ги совладуваат текстовите, мелодиите, разните ритми на македонскиот мелос и уживаат во секој настап, особено во

Македонија. Најмлада членка на „Вардарки“ е Јосипа Мијачанк. Не е Македонка, но ја посетуваше наставата по македонски јазик во ОУ „Вијенац“ заради својата голема љубов кон Тоше Проески. А најстара и највесела е Веселинка Стојавиќ, кичевчанка, ја „гази“ 80-тата година, а пее како славејче.

Кој е најдолго во „Вардарки“?

Освен мене и Веселинка, најдолговечни во хорот се Андријана Белчевска Галовиќ, Марија Грбавица, Јагода Митановска Јаниќ, Марија Кипровска Чинчурак, Бране Вујадиновиќ, Мишо Папо, Душица Цветковски, Јасминка Павлова Пландер. Со нас долго беше и Надежда Жагар.

Колку настапи до сега сте имале и кој настап би го издвоиле посебно?

Проверено, околу 150 настапи! Или, би рекле, 10 настапи годишно, што е бројка за паметење. Што би издвоиле? Можеби настапот во Орашје, Босна и Херцеговина, во 2011 година, настапот во Охрид во 2009, потоа настапите во Загреб, во „Лисински“ во 2005 и во Бјеловар 2010. Секако, на мојот јубилеен концерт во Осиек во 2014... Ги има навистина многу.

Кои Ви се плановите за иднината?

„Вардарски“ денес

Не сум уморна, но чувствувам дека ни недостасуваат млади. Би сакала да имаме повеќе млади во хорот. Јубилеите обврзуваат. Сакам традицијата да ја пренесуваме и понатаму, зашто македонската песна е неисцрпна ризница. И, терапија е за секоја душа.

Јулијана Тешија

Настава под маски: Св. Трифун и Св. Валентин прославени заедно

На 14 февруари 2015 година, учениците по македонски јазик во ОУ „Вијенац“ во Осиек заедно ги прославија Св. Трифун и Св. Валентин. Така празникот на лозите и виното кој се слави во Македонија и празникот на љубовта кој се одбележува во Хрватска, добија нов заеднички ден.

Облечени во маски, учениците го слушаа излагањето на

учителката Јагода Тренеска-Цветичанин за убавината на македонските лозја и богатството на вкусови на македонските вина, за да им каже и неколку умотворби за виното и љубовта, додека малата и големата група цртаа цртежи кои ги исполнија и таблата и тетратките.

Ј. Т.

Пилотот Јован Белчевски на гости кај учениците

На 21 февруари 2015 година, учениците по македонски јазик од ОУ „Вијенац“ имаа интересна средба на наставата. Тие се запознаа со уште една професија: пилот. На гости им дојде Јован Белчевски од Битола – пилот по професија – и им раскажуваше за својата љубов кон летањето која ја почувствувал уште како дете. Децата беа

восхитени! Веднаш почнаа со прашања: „Знае ли пилотот Белчевски да лета, освен со авиони и со хеликоптери?“, „Дали се тоа патнички или воени авиони?“, „Каде сè летал? Во Македонија? Јужна Африка? Европа?“, „Знае ли да скока со падобран? А како тоа изгледа, страшно ли е?“, и така речиси еден цел час!

Ј. Т.

Еден сосем обично-необичен 8-ми март во Осиек

Секоја година се собираме за Денот на жената и убаво си поминуваме. Вистинската „необичност“ на овој 8-ми март се покажа уште на вратата: нашиот претседател, Борис Трајановски, нè дочекуваше по ред, една по една, со цвет во раката и бакнеж!

Ова изненадување не го очекуваше ниту една од нас и гестот беше навистина прекрасен, дотолку повеќе што во украсеното пакување на секој цвет учествуваше целото семејство Трајановски! „Сакав да ве изненадам... Сакав да ви покажам дека она што го ветив кога ста-

нав претседател, го мислев. Се радувам на секој наш член и членка и сакам да се дружиме за разни поводи затоа што нашето заедништво е важно“, ни рече кога се насобравме во заедничката просторија на богата закуска. А закуската беше навистина убава и за тоа се погрижи Управниот одбор на МКД „Браќа Миладиновци“, но и самите членки од кои речиси секоја дојде со полна чинија!

Музиката и песната само го дополнија доброто расположение за денот кој започна обич-

но-необично, со цвеќиња, онака како што го паметиме 8-ми март.

Ј. Т.

Еден сликар, две татковини

Некаде зад скриените делови од сликите како да сирка лекар кој не предупредува дека имаме само еден живот кој за миг може да исчезне...

Дождливите загребски февруарски денови беа разубавени со еден прекрасен настан за љубителите на уметноста. Во организација на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, на 24 февруари 2015 година во Домот на специјалната полиција беше отворена изложбата на слики од д-р Никола Гроздановски – Коле, прв и почесен претседател на Заедницата на Македонците во РХ. На отворањето на изложбата под назив „*Jedan slikar, dva zavičaja*“ (Еден сликар, две татковини), присуствуваа бројни гости, меѓу кои беа и македонската амбасадорка во Хрватска, Даниела Караџоска, свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински, претседателот на Советот на МНМ за Град Загреб, Томе Апостолоски, секретарот на ЗМРХ, Елизабета Петровска, ликовните уметници Миро Цимер и д-р Љубомир Радванчевиќ од ХЛД, академскиот сликар Недељко Тинтор, прет-

седателот на Хрватската лига против ракот, проф. Дамир Ељуџа и други.

Изложбата ја претстави самиот автор, при што рече дека се состои од 41 дело на тема хрватски и македонски пејзажи и ведути. За делата зборуваа и амбасадорката Даниела Караџоска и водителката Нада Фар, а настанот беше облагороден со песната и звуците на кавалот и гитарите на Сафиудин Алимоски и Дарко Гроздановски.

Д-р Никола Гроздановски – Коле е роден во 1932 година во селото Штрбово, Ресен. Завршува Медицински факултет во Скопје, а сликарство и историја на уметноста изучува кај проф. Ристе Лозановски. По професија е лекар специјалист по општа медицина, а според емоциите е сензитивен лирски сликар – акварелист. Живее и твори во Загреб. Член е на Ликовната секција на ХЛЗ и на Групата 69. Остварил преку 300 самостојни и групни изложби и учествувал на преку 80 ликовни колонии

низ светот како и на бројни хуманитарни изложби. За својот труд има добиено 50-тина признанија и благодарници.

Двојното во ликот и делото на Гроздановски се карактеризира со својата магична привлечност. Во деноноќната борба за човечкиот живот и здравје тој ја вградува својата сликарска истрајност. Некаде зад скриените делови од сликите како да сирка лекар кој не предупредува дека имаме само еден живот кој за миг може да исчезне... Неговиот сликарски знак за препознавање е акварелот, а неговиот свет е природата која му е непресушна инспирација. Својата позитивна енергија секогаш и без исклучок ја дарува на другите не водејќи грижа колку му се враќа. Коле е уметник кој до крај ѝ се посветил на љубовта, добрината, мудроста и почитта, ќе запише проф. д-р Васил Тоциновски во каталогот за изложбата, која беше отворена до 16 март.

Е. Петровска

Македонски раскази за деца

„Татко ми го донесе леталото од Кина. Дотогаш никогаш немав видено такво летало. Навидум беше многу едноставно, но очигледно беше направено совршено. Во спротивно, никогаш не би летнало од земи и зарем би било направено во земјата на змејовите?“ – извадок од расказот „Леталото“ на Христо Петрески

наједноставни, наменети на оние кои прв пат се сретнуваат со буквите, па сè до оние посложени кои бараат нешто повешти читатели, стои во воведот на книгата.

Преводот на повеќето раскази од македонски на хрватски јазик е на студентките по македонски јазик и книжевност на Отсекот за јужнословенски јазици и книжевности на Филозофскиот факултет при Универзитетот во Загреб: Инес Цебовиќ, Габријела Јагетик, Анита Кисиќ, Сања Милас, Дијана Малиќ, Ивана Новоселник, Ника Пресл, Антонија Рагуж, Теа Тушек и Маја Влатковиќ, а расказите на Александар Прокопиев се преземени од неговата неодамна објавена книга *Човечулец: бајки од левиот џеб*

во хрватски превод на проф. д-р Борислав Павловски, во издание на „Фрактура“. Преводот од хрватски на македонски јазик во останатиот дел од книгата е на Марија Георгиева-Петриќ, судски преведувач за македонски јазик.

Во оваа мала, но вредна книга изразени се разноликоста на јазикот и на мотивите застапени во македонската проза за деца. Некои раскази се со ведар и поучен, други пак со тажен и болен карактер, а читателите добиваат желба за имагинарно патување низ сето тоа шаренило и преплетување на фантастичниот и секојдневниот свет.

Учениците кои ја посетуваат наставата на македонски јазик во Хрватска веќе ја добија книгата, а наставниците ја користат како дополнителна литература.

Е. П.

Во декември 2014 година Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб издаде уште една книга наречена *Македонски раскази за деца / Makedonske priče za djecu*. Книгата содржи повеќе приказни на македонски автори, а изборот го подготви проф. д-р Ивица Баковиќ од Катедрата за македонски јазик и книжевност при Филозофскиот факултет во Загреб.

Цане Андреевски, Бистрица Миркуловска, Влада Урошевиќ, Оливера Николова, Александар Кујунџиски, Владо Димовски, Горјан Петревски, Александар Прокопиев, Христо Петрески, Оливера Корвезирска и Жарко Кујунџиски се авторите на приказните во двојазичната прозна книга која може да се нарече и читанка, па и мала антологија. Во неа се собрани жанровски и тематски различни прозни текстови напишани за деца, а некои и за возрасни. Станува збор за раскази кои по својата јазична сложеност варираат од оние

Екуменска молитвена осмина

Богата програма и трпеза на љубовта во МКД „Илинден“

Во годишната традиционална Екуменска молитвена осмина за единство на христијаните се одржа и во Риека, од 18 до 25 јануари, со темелниот Библиски текст за 2015 година – ИСУС И РЕЧЕ „ДАЈ МИ ДА ПИЈАМ“ по Ив 4, 1-42. Значителен придонес на оваа молитвена осмина како и до сега, активно даде МПЦО во Риека „Св. цар Константин и царица Елена“ и МКД „Илинден“ во бројните средби, трибини, фил-

мови, мултимедијални молитви и слично. На собирот посветен за мир во светот, за благосостојба на светите Божји цркви, на свеченото отворање на 18 јануари во базиликата на Светиштето на мајка Божја Трсатска на Трсат, настапи пејачката група на МКД „Илинден“ со пригодни изведби со духовен карактер. Во обраќањата и молитвените текстови што ги говореа претставниците на верските заедници во името на МПЦ

се обрати претседателот на МКД „Илинден“, Илија Христодулов.

Исто така, на 19 јануари 2015 година, во просториите на МПЦО во Риека, се одржа Екуменска средба на која се говореа темелните библиски текстови од овогодишната тема. Во програмата со пригодни македонски песни настапи и пејачката група на МКД „Илинден“, а за добрата трпеза на љубовта со разновидност на македонски специјалитети, се погрижија вредните раце на нашите домаќинки. Воедно, во оваа прилика беше отворена и изложбата на слики од авторката Марија Брезац Бенигар под наслов „Божик во нас“, која кај присутните предизвика големо воодушевување и интерес.

Завршната вечер се одржа во Капуцин-

ската црква „Госпа Лурдска“ на Жабица во Риека. Во програмата посебно внимание предизвика пејачката група која, облечена во македонски народни носии, ги почести присутните со пригодни песни од македонската песнопойна традиција. На крајот од програмата вистинско доживување предизвика делењето на петте погачи, кои што беа направени од вредните раце на Спасена Младенова и обраќањето на претседателот Илија Христодулов, кој со пригодна молитва ги поздрави присутните од страна на МПЦ што предизвика долготраен аплауз од многубројните верници кои ја исполнуваа целата црква.

Ана Азеска

Градење на мир и единство

Верниците од МПЦО во Риека, „Св. цар Константин и царица Елена“, во преполната црквичка „Св. Фабијан и Себастијан“ во стариот град го прославија Божик, Исусовото раѓање. На бадниковата вечер, 6 јануари 2015 г. вечерната литургија ја предводеше отец Васил Пецуровски, парохиски свештеник во МПЦ од Република Македонија.

Во своето обраќање кон верниците и кон сите наши сограѓани што го слават Божик по јулијанскиот календар ја упати тради-

ционалната божикна честитка ХРИСТОС СЕ РОДИ! Пренесувајќи го посланието на Архиепископот охридски и македонски, г. г. Стефан, изрази голема благодарност до хрватскиот народ, до црквата, до државните, регионалните и до локалните власти и институции на искажаното пријателство и разбирање за сите потреби што ги имаат верниците од МПЦ во Р. Хрватска. Истовремено истакна дека во ова време на изгубени вредности мораме да се залагаме за зачувување на сакрал-

ните реткости и вредности. Во оваа пригода повика на зачувување и изградување на мирот и на единството меѓу самите нас, како во матичната земја така и низ целиот свет каде и

да сме. Затоа што само така, единствени и во заедништво, можеме подобро и посигурно да им одговориме на сите предизвици и искушења.

А.А.

Македонски „Газели“ на Риечкиот карневал

За разлика од минатата година, кога карневалскиот период траеше многу долго, овогодишните маски пократко владеја со риечките улици, но тоа не спречи меѓународната карневалска поворка да биде поднакво раскошна.

Меѓународната карневалска поворка на Риечкиот карневал се состоеше од 112 групи и приближно 10.000 учесници, така што поминаа повеќе од осум часа додека поворката ја помина целата карневалска рута. Прекрасното време привлече голем број риечани и нивни гости, кои уживаа во дефилирањето на волшебните маски.

Освен од Хрватска, стигнаа учесници и од Италија, Словенија, Македонија, чиј претставник беше групата „Газели“ од Радовиш (од Струмичкиот карневал), кои како гости го посетија МКД „Илинден“. Таму беа срдечно пречекани од председа-

телот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Илија Христодулов, а имаа можност да се запознаат со животот на Македонците од Приморско-горанската жупанија и нивниот соживот и соработка во Република Хрватска.

Беа присутни и учесници од Црна Гора и од Србија, но и од САД, кои се претставија преку Европскиот оркестар на Американската воена морнарица со музичари војници, стационирани во Неапол.

Ана Азеска

Дружење на младите од католичката, православната и баптистичката црква

Делот за забава во екуменската недела беше резервиран за дваесет и третиот ден од јануари, кога во клубот „Ин - ри“,

младите верници од трите цркви учеснички во неделата на екуменизмот (католичката, православната и баптистичката), се

собраа на неформално дружење исполнето со забава и со музика. За одличната атмосфера беше задолжен бенд, кој со својата песна посветена на Исус направи одлична забава за младите верници, а наедно нè потсети и на хуманите дела на Исус Христос, испраќајќи порака за продолжување на неговата величествена мисија.

Претставниците на трите религии прочитаа и заедничка молитва, а свое обраќање имаа и организаторот на целокупната екуменска недела, велечесниот г. Велимир. Ваквото неформално дружење меѓу претставниците на трите цркви отвори можност за нивна натамошна соработка и за традиционална организација на ваква екуменска недела.

А. А.

Македонско-хрватска научна соработка

Живорад Томовски (1968, Тетово) е редовен професор во трајно звање, избран во април 2010 година на Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Автор е на три универзитетски учебници и на 85 научни труда публикувани во земјата и странство. Во 2012 година Скопскиот универзитет му доделува награда за најдобар истражувач на годината. Наредниве две години, Томовски ќе престојува во Ријека

Ни причинува радост одново да Ве поздравиме во Ријека и да Ви посакаме две успешни академски години. Речете ни нешто повеќе околу проектот кој Ве донесе тука.

Проектот е продолжение на билатералниот научно-истражувачки проект Фракциско сметање, виши трансцендентни функции и примени меѓу Македонија и Хрватска во периодот од 2006 до 2008 година. Бев негов менаџер и истражувач од македонска страна. Последниве години работев на повеќе проекти од областа на моделирање со фракциски диференцијални равенки, поддржани од повеќе европски универзитети во Германија и Холандија. Така во периодот од 2001 до 2013 година успешно беше реализиран билатералниот проект Линеарни и нелинеарни фракциски модели на дифузија со универзитетите во Виена, Австрија. Последната година бев во преговори со Математичкиот оддел на Универзитетот во Ријека да пријавиме проект за Моделирање со

аномална дифузија, равенка на Ланжевен и фракциска дифузионо-бранова равенка. Во преговорите со колегатата Црнковиќ ми беше предложено да го пријавам проектот преку NEWFELPRO во рамки на програмата Марија Кири за мобилност на истражувачи. Во строгата рецензија, проектот беше одобрен за финансирање и среќен сум

што наредниве две години ќе престојувам на Универзитетот во Ријека и што ја продолжувам соработката со колегите од Република Хрватска.

Конкретно кои се Вашите обврски и што со нив треба да биде сработено?

Остварената соработка со повеќе европски универзитети секако ќе биде од корист за успешно реализирање на овој проект. Така покрај доцентот Бојан Црнковиќ, како соработници вклучени се проф. Тибор Погани од Поморскиот факултет во Ријека, проф. Невен Елезовиќ од Загребскиот универзитет, како и повеќе соработници од универзитетите во Италија, Германија и Холандија. Ќе бидат организирани научни работилници, предавања по покана на конференции и семинари кои ќе придонесат за размена на научните идеи, изработка на научни публикации и монографии кои ќе бидат печатени во меѓународни списанија од угледни издавачки куќи.

Гостувања ширум Хрватска

Како професор сте гостувале на повеќе универзитетски центри во Хрватска. Кои се Вашите искуства?

Да, повеќе од петнаесет години имам одлични контакти и соработка со универзитетите во Загреб, Ријека и Осиек. Сум одржал повеќе предавања на семинарите по Неравенства што ги организираше проф. Јосип Печариќ во Загреб. По покана од проф. Тибор Погани во 2005 година, одржав предавање на Поморскиот факултет во Ријека. Истата година гостував на Департманот за математика во Осиек, каде што одржав предавање на математичкиот колоквиум по Применета математика. Со свои излагања сум настапувал на Вториот математички хрватски конгрес во Загреб, 2000 година, како и на Третиот математички хрватски конгрес во Сплит, во 2004 година. Во јуни 2008 година, бев повикан во рамките на билатералниот проект со Р. Хрватска да учествувам на конференцијата по Неравенства во Трогир, посветена на 60-годишнината од животот и делото на академик Јосип Печариќ. Колегатата Црнковиќ во 2012 година, ме повика да одржам предавање во Друштвото на математичари и физичари на Ријека. Како резултат на сите овие посети се заедничките публикации со истакнати хрватски математичари.

Но, притоа имаме впечаток за посебен однос и интерес со Универзитетот во Ријека.

Согласен сум со Вашата констатација. Тоа најдобро го

илустрира досегашната соработка со колегите од Риека. Во октомври 2009 година, од менторот проф. Тибор Погани бев поканет да бидам член на Комисијата за оценка и одбрана

на докторската теза на колешката Бисерка Драшкиќ Бан од Поморскиот факултет во Риека, што се бранеше на Математичкиот оддел во Загреб. Ваквата соработка е планирана и

во иднина меѓу универзитетите во Риека и Скопје во рамки на школата за докторски студии при Скопскиот универзитет.

Васил Тоциновски

Нови пријателства

Вие сте постојано отворен за нови пријателства и соработка. На тој план какви се контактите со македонската заедница во Риека?

Во секое мое доаѓање во Риека, редовно го посетувам МКД Илинден. Средбите исполнети со топлина и разбирање се незаборавни доживувања. Така стекнав многу нови пријатели, а меѓу нив посебно место има

Илија Христодулов. Во април 2005 година, тој направи интервју со мене што беше публикувано во списанието Илинден. Очекувам дека во наредните две години пријателствата и соработката ќе бидат збогатени со многу нови вредности. Ако бидам повикан ќе се вклучам и во некои од нивните активности. А соработката со Универзитетот во Риека мислам оти ќе биде чекор повеќе

за уште поинтензивна хрватски универзитет-соработка и со другите ски центри.

Студентски разговори за црквата и верата

Неделата на екуменизмот во Риека продолжи во знакот на студентите и нивните размислувања за верата и за црквата. По тој повод, на 20 јануари во просториите на Филозофскиот факултет во Риека беше организирана дебата, на која учество зедеа студенти од Филозофскиот и од Богословскиот факултет при Универзитетот во Риека.

Целта на дебатата беше да се претста-

ви размислувањето на младите за прашањата поврзани со црквата и со верата денес, преку спротивставување на

мислењата на две групи студенти (верници и атеисти). Наедно, беше претставен и краток документарен филм,

кој ги прикажа размислувањата на младите од Риека во врска со наведените прашања. Колку беше голем интересот што го предизвика оваа дебата покажа и фактот што од предвидените два часа дебата се продолжи на уште еден час, за што, секако, придонесе и многубројната публика, која беше дојдена да ја поддржи оваа дебата.

А. А.

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

**Razlika koja se vidi.
Savršeno je moguće.**

„Рудните слоеви на сеќавањето. Разговори со Влада Урошевиќ“

Оваа книга од авторот Људмил Спасов, заедно со уште неколку македонски книги во изданија на МАНУ се најдоа на полиците на задарската Универзитетска библиотека

Влада Урошевиќ и Људмил Спасов

Македонската академија на науките и уметностите има долга и цврста соработка со Универзитетската библиотека во Задар. Задарската читателска публика, секако онаа која го познава македонскиот јазик, до сега имала прилика да се сретне со прекрасни изданија на МАНУ кои библиотеката ги добива секоја година. Оваа година случајно в раце ми падна книгата на Људмил Спасов „Рудните слоеви на сеќавањето. Разговори со Влада Урошевиќ“, издадена во 2014 година.

Се работи за книга која воодушевува со својата топлина, книга која е всушност дијалог помеѓу Људмил Спасов – редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и Влада Урошевиќ – македонски поет, есеист, книжевен критичар и преведувач. Книгата е замислена како разговор, но всушност претставува копање во најдлабоките сеќавања на двајцата автори; во својата форма потсетува на епистоларен роман од периодот на романтизмот. Со прекрасна едноставност во која се проткајува искрена носталгија Влада Урошевиќ ни зборува за своето потекло, за своите предци кои сигурно имаат заслуга за тоа што тој денес го претставува во светот на македонската книжевност. Преку едноставни прашања за жи-

вотот кои Људмил Спасов му ги упатува, Урошевиќ ги враќа читателите во некои други времиња, времиња на измешани емоции, години на страв, љубов, храброст, сиромаштија и богатство кои неговото семејство ги искусува со преселбите во разни градови во Македонија, Грција, Србија. Со посебна емоција Урошевиќ ни раскажува за детството поминато во Дебар Маало, тој магичен квартал на Скопје, поинаков поради богатството на измешани нации, верски припадности, дојденци од разни делови на Македонија.

Струшки вечери на поезијата

Книгата е поделена на тринаесет поглавја во кои се разработуваат различни периоди од животот на Влада Урошевиќ. Најчестите мотиви кои се појавуваат во книгата се сигурно освен детството на авторот, блискоста, приватна или поетска, со останатите писатели и критичари од Македонија и од останатите земји од регионот како што се Блаже Конески, Ташко Георгиевски, Богомил Ѓузел, Десанка Максимовиќ, Мирослав Крлежа, Иво Андриќ, Милош Црњански. Една од најголемите траги кои Урошевиќ ги оставил на македонската културна сцена е неговата ангажираност околу Струшките вечери на поезијата во чија организација учест-

вувал од самото нивно раѓање. Во разговорот тој ни доловува разни анегдоти и случувања од оваа манифестација нудејќи им на читателите поглед од заткулисната ситуација за која публиката никогаш не дознала, како што се на пример некои интересни ситуации од големото пријателство помеѓу Блаже Конески и Десанка Максимовиќ.

Од темите кои се тесно поврзани со неговата дејност, Урошевиќ посебно внимание обраќа на местото на поезијата во денешната македонска книжевност следејќи го нејзиниот пат од самиот почеток на формалното проучување на македонската книжевност, па сè до денешно време.

Дијалогот помеѓу Људмил Спасов и Влада Урошевиќ сигурно актуализира некои подзаборавени теми важни за македонскиот културен живот и потсетува за важноста и потребата да се познава националната книжевност посебно во време кога социјалните и книжевните теми тешко допираат до публиката.

Елена Кипровска Кнежиќ

„Далматински морнари“ на Струмичкиот карневал

Една од покарактеристичните соработки меѓу Македонија и Хрватска е сигурно онаа меѓу средното училиште од Обровац, покрај Задар и средното училиште од Струмица. Соработката трае веќе неколку години, доста успешно, за што се секако „виновни“ директорите на двете училишта, но и самиот наставнички персонал, а секако во најголема мера и самите ученици од двата града кои едноставно народски речено се препознаа на прва.

Оваа година полн автобус ученици и наставници од Обровац тргнаа кон Струмица да присуствуваат на Струмичкиот карневал. По специјалната покана од своите пријатели од Струмица да го почувствуваат градот кој буквално не спие за време на карневалот, оброчани решија дека ваква прилика не се пропушта. За неколкудневниот престој во Струмица, учениците од Обровац не само што доживеаја спектакл каков им ветил нивните другари, туку и самите тие зедаа учество во настанот. Имено, тие заедно со своите наставници се претставија со маската „Далматински морнари“. Наидоа на одличен

прием од останатите учесници на карневалот како и од гостите кои беа во улога на посетители. Маската „Далматински морнари“ освои со својата симпатичност и со својот настап на песната „Од мора до мора“ на групата „Далека обала“. Оброчани воодушевија и со подготвената кореографија во која се вееше хрватското знаме.

Во Струмица тие имаа прилика да сретнат и други учесници на Карневалот дојдени специјално од Хрватска меѓу кои беше групата од Риека. По долгиот пат од Задар до Струмица, учениците и наставниците пов-

торно се уверија во гостопримливоста на Македонците за која не престануваат да зборуваат, дека биле дочекани на најубав начин. Она што не престанува да ги изненадува и после неколку успешни соработки е отвореноста која го краси македонскиот менталитет како и храната за која во нашиот разговор рекоа дека е највкусната која некогаш ја пробале. Покрај учениците, прекрасната дружба ја пофалија и самите наставници кои се забавуваа со своите колеги од Македонија секој под својата маска.

Елена Кипровска Кнежиќ

Етно работилницата продолжува со работа

Драган Јакововски – водител на Етно работилницата

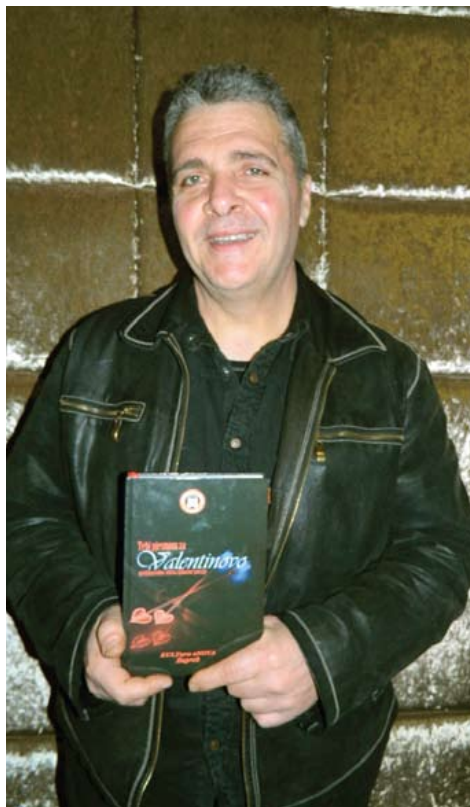
Во февруари оваа година МКД „Билјана“ повторно започна со своите работилници, меѓу кои и Етно работилницата. По минатогодишниот успех на Етно работилницата во која рачно се изработија голем број на предмети, накит, сувенири и оваа година водител на секцијата останува Драган Јакововски кој успешно ја води групата со својата креативност.

За годинава е предвидена изработка на

велигденски украси, сувенири со македонски традиционални мотиви, цртање на стакло како и некои нови техники. Сработените предмети најверојатно и оваа година ќе се најдат изложени на изложба, исто како и минатата година. Бројот на учесниците сè повеќе се зголемува, а земајќи го во предвид аматерскиот аспект, изработените предмети се навистина интересни.

Е. К. К.

Поезија за Денот на вљубените – Валентиново

274 автори од 19 земји: Ирак, Египет, САД, Канада, Луксембург, Данска, Швајцарија, Чешка, Шведска, Италија, Германија, Австрија, Бугарија, Црна Гора, Србија, БиХ, Косово, Хрватска и Македонија (Марина Мијаковска од Скопје со песната „Alkemija“, Јулијана Маринковиќ од Ресен со песната „Oda za misli koje slave ljubav“ и Иле Наумов од Куманово со песната „Tebi“).

Збирката беше претставена во Загреб на 13 февруари во „Metropolis music club“. Свои песни читаа повеќе од 80 автори,

а во музичкиот дел од програмата настапи легендарниот пејач Крунослав Слабинац. Благодарение на спонзорството на ресторанот „Версус“ од Куманово, на промоцијата учествуваа и македонскиот поет Иле Наумов. Тој ја прочита својата песна од збирката и измами бурен аплауз од присутните.

Иле Наумов е роден во 1960 година во Куманово каде живее и твори. Поезија пишува уште од детството. Негови песни се објавувани во многу списанија и заеднички збирки, некои се испеани од локалните рок-групи, а

некои на македонските детски фестивали. Пишува и раскази. Некои негови дела се преведени на руски јазик. Досега нема издадено своја самостојна збирка поезија, но во подготовка се две, една со љубовна, а другата со детска поезија и една збирка раскази. Се очекува тие да бидат објавени кон крајот на оваа или почетокот на идната година. За своите дела има добиено и неколку награди.

Ви ја претставуваме негова-та песна од збирката напишана на хрватски јазик.

Е. Петровска

ТЕБИ

*Ljubavi moja... došla si i ostala u mojim mislima
jer mi tvoja slika... svaki dan leprša
k'o vila rajska... pred mojim očima.
Ne da mi mira... zbunjuje, zarobljava... ludi.
Jer ti si tajno moja, moj nemir,
moje buđenje... moj san.
Gledam te i maštam – Drhtiš –
a ja opijen tvojom tišinom sanjam
s tobom noću... zagrljeni...
k'o srna si u snijegu... o, vilo moja.
K'o najljepša jahta... ulazimo u ljubavnu luku...
neka tvoja njedra budu mi jedra...
Pozdravimo sve usnule vjetrove koje nađemo tamo
dajem ti svoje usne voljena... i volio bih...
Volio bih da si tu svake noći,
moje misli putuju da te nađu
kako bi slavili zoru susreta, nježnost dodira,
nježno... ko pahulja snijega.
Uvlačim te tišinom daha purpurne zore
a ti... miris si tijela nestvaran,
nisi samo želja bez kraja, ti moja rijeko bez obale
ti si moj damar... moj život... moja ljubav.*

Во пресрет на овогодишниот Ден на вљубените, излезе од печат меѓународната збирка на љубовна поезија „Tebi pjesmom za Valentino“, со песни избрани во меѓународниот книжевен конкурс на загребскиот книжевен клуб „KULTura sNOVA“, кој е воедно и издавач на збирката. Уредник на оваа специфична антологија на љубовна поезија е претседателот на клубот, познат хрватски писател и драмски режисер, Здравко Одорчиќ. Во неа се застапени стихови на

UGO COOL SERVIS j.d.o.o

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

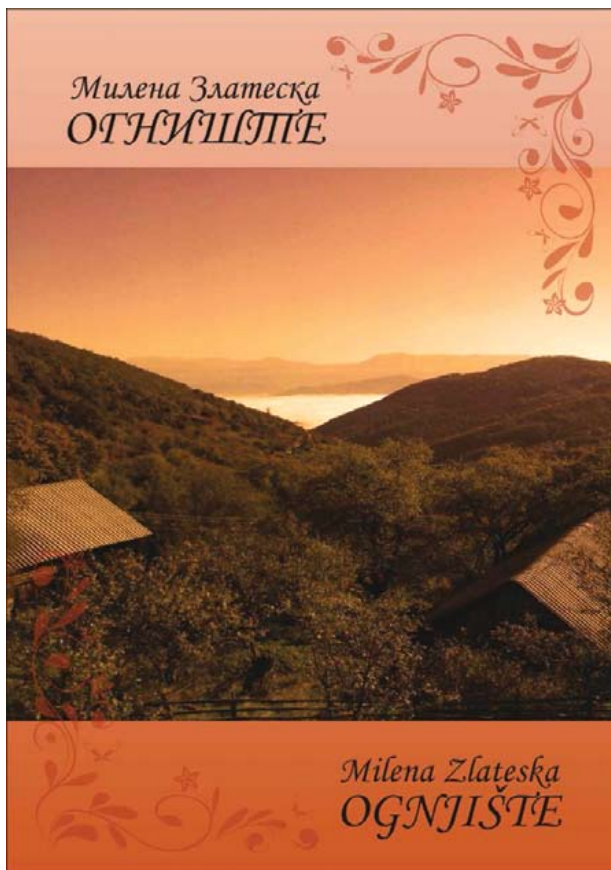
Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugoool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

ОГНИШТЕ

Вредно дело што го карактеризираат силни емоции и чувства, личен аманет на авторката Милена Златеска за зачувување на споменот на еден живот проткаен со љубов кон саканите и кон родината

Задницата на Македонците во Република Хрватска минатогодишното издаваштво го заокружи со печатењето на стихозбирката *Огниште*. Авторка на оваа двојазична збирка е Милена Златеска, член и секретар на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула. Родена е во Македонски Брод, а во Пула живее од 1992 година со сопругот Ратко и нивните три ќерки Михаела, Маринела и Магдалена. По професија е дипломиран економист, но активно учествува и во работата на македонските асоцијации во Пула. Била дописник на списанието *Македонски глас*, а член е и на Управниот одбор на ЗМРХ. Иако поезија пишува уште од средношколските денови, *Огниште* е нејзина прва самостојна издадена книга.

„Насловот на книгата симболично ги отвора портите на домот за љубов, добрина, почит и разбирање. Љубовта е една и единствена, таа според авторката е неповторлива. Посебна преокупација на поетесата се домот и семејството. Домот е свето средиште во кое мајката има возвишено место. Светото тројство како човечки идеал и како творечки предизвик Златеска го заокружува со татковинските теми. Тагата и болката по родното огниште се немерливи. Татковината, родот и породот се носат во мислите и живеат во срцето и душата. Од нив

и дотекува потребата на Милена Златеска своето животно искуство и сопствената судбина да ги пресоздава во стихови. *Огниште* ќе ве врати кон себе, ќе ве помилува и разнежни, ќе ве повика на потсетување и на љубов“, во рецензијата ќе запише проф. д-р Васил Тоциновски.

Огниште содржи седумдесетина песни на македонски и хрватски јазик. Тоа е вредно дело што го карактеризираат силни емоции и чувства, личен аманет на авторката Милена Златеска за зачувување на споменот на еден живот проткаен со љубов кон саканите и кон родината. Збирката ги исполнува очекувањата и на најпребирливите читатели и со тоа заслужува да го најде своето место во поезијата на дводомните писатели.

Е. Петровска

ПАТОТ НА СОНЦЕТО

Поведи ме по патот на Сонцето од изгревот до заоѓањето. Поведи ме по патот на Сонцето да го греам и осветлам целиот свет. Со тебе, мил мој, ќе талкам, додека снага имам. Со тебе, мил мој, цел свет осветлен и стоплен е наш. Поведи ме по патот на Сонцето од изгревот до заоѓањето. А потоа, мил мој, заедно со Месеџот, во ноќта, ќе го следиме патот на ѕвездите. Заедно со нив, мил мој, ќе го заиграме валцерот на ноќта. Валцерот на Месечината.

ЧЕДО

Не плачи. Не плачи, чедо мое. Додека течат твоите бистри солзи, срцето на мајка крвари. Солзите на мајка не се бистри. Од очите на мајка крв тече. Не плачи! Не плачи, чедо мое. Ништо на овој свет, не е поскапо од тебе. Ништо на овој свет, не е повредно од тебе. Животот твој, среќата твоја, чедо мое, мајкина е радост, мајчино богатство. Твојот лик, чедо мое, божество е за мајка. Сонце во денот. Светлина во ноќта. Живот мајкин.

Прочка – Ден на опростувањето на световните грешки

Прости ми ако сум ти згрешил“ и „Нека ти е простено и од мене и од Бога“ беа зборовите кои се слушаа во недела, на 22 февруари во просториите на МПЦО „Св. Наум Охридски“ во Сплит.

Како и секоја година, членовите на МКД „Македонија“ и

то за да ги обноват старите обичаи од родниот крај. Оваа година како да имаа повеќе причини за почитувањето на овој народен обичај. Имено, два дена пред Прочка се одржа бурен состанок на Управниот одбор на МКД „Македонија“, после кој сите рекоа „среќа што задутре е

останати- Прочка“, па ќе си простиме еден те верници на друг за сите лоши зборови – припадници на целата година.

Македонската православна црква од Сплит и Сплитско-далматинската жупанија и оваа година на се собраа во просториите на Друштво-

Секако за стариот обичај на „носење на портокали“ на постарите и барање на прошка се погрижи „најмладиот“ претседател на МКД „Македонија“, Ангел Митревски, кој по количината на донесените портокали испадна „најгрешен“ од сите. Но, секако на крајот и најзадоволен, бидејќи собра најповеќе од оние реченици „Нека ти е простено...“ од почетокот на овој текст.

Изгледа дека оваа година многумина имаа доста згрешено, бидејќи кај сите се почувствува желба да се донесе нешто традиционално од македонската кујна со кое би ги сочувале не само обичаите, туку и традиционалните македонски рецепти.

Б.М.

МКД „Браќа Миладиновци“ на поклади во Св. Ѓураѓ

На покана на Културно-уметничкото друштво „Фрањо Еблинг“ од Св. Ѓураѓ, МКД „Браќа Миладиновци“ беше гостин на 13. Смотра на фолклорот и покладните обичаи под наслов „Во Варош на поклади“ која се одржа на 15 февруари 2015 година.

Ова Друштво е основано далечната 1934 година од страна на селскиот учител Фрањо Еблинг кој го водел основното училиште во селото и од тогаш па до денес, неговите членови ги чуваат локалните обичаи и ги негуваат културата и традициите на својот крај. Оваа е тринаесетта година по ред да органи-

зираат смотра на фолклорот и покладните обичаи.

Смотрата започна во 15 часот кога учесниците облечени во разни носии и маскирни костими, распееани и разиграни прошетаа низ селото, често запирани и пречекувани од мештаните со

топла ракија и домашни деликатеси. Заедничкиот настап се одржа во Месниот дом со претставување на програмите на насобраните друштва.

МКД „Браќа Миладиновци“ се претстави со три секции: „Вардарки“, „Т’га за југ“ и „Танец Осиек“. Нивниот настап на сцената се преплетуваше со реакцијата на публиката: сплетот од популарни македонски песни беше надополнет со спонтано пеење, македонските ора со ритмично ракоплескање, а платната на „Билјана“ го запираа здивот и побудија гласни пофалби и воодушевувања.

Ј.Т.

Ј. Ј. Штросмаер значајна фигура и за македонската култура

По повод 200 години од раѓањето на хрватскиот културен деец и филантроп Јосип Јурај Штросмаер, во Градската библиотека во Скопје на 26 март беше организирано чествување

Кога ќе се спомне името на Јосип Јурај Штросмаер, повеќето Македонци го врзуваат со браќата Миладиновци и нивниот Зборник. Оттука, како што велат познавачите на приликите, се наметнува и прашањето што ќе се случеше со Зборникот на Миладиновци и колку ќе ни беше посиромашна нашата литература и култура, да не беше Јосип Јурај Штросмаер!?

На неговата круцијална улога за македонската народна литература и поддршката за печатењето на Зборникот и воопшто за ликот и делото на овој познат хрватски филантроп и културен деец, станал збор на чествувањето што беше организирано во Република Македонија, во Градската библиотека „Браќа Миладиновци“ во Скопје, по повод 200 години од неговото раѓање.

Пред бројни почитувачи на неговиот лик и дело, како што јавуваат македонските медиуми, се обратил и хрватскиот амбасадор во Република Македонија, проф. д-р Златко Крамарик, македонист, кој ја потенцирал улогата на Штросмаер не само во однос на хрватската, туку и светската култура.

Да потсетиме, Јосип Јурај Штросмаер е роден во Осиек, од хрватско семејство со германско презиме, кое го добил од прадедо му, кој бил Германец. Дипломирал теологија во Ѓаково, а докторирал филозофија во Будимпешта. Во 1842 година во

Виена се здобил со уште еден докторат по филозофија и канонско право. По осум години станал бискуп во Ѓаково. Познато е неговото мото: *Сè за верата и татковината.*

Неговата културна дејност се врзува за печатење на неколку учебници со глаголско писмо, бидејќи многу ја ценел улогата на Св. Кирил и Методиј. Штросмаер го поддржувал обединувањето на сите јужнословенски народи под покровителство на Хабсбуршката династија и ја поттикнувал религиозната унификација преку употреба на словенски обреди и во католичките и во православните цркви.

Парите што ги добивал од епархијата, Штросмаер ги употребувал за финансирање на изградба на училишта, библиотеки, галерии и цркви, меѓу кои најзначајна била украсената катедрала во Ѓаково. Исто така, отворил и печатница во Ѓаково. Во овој град на 90-годишна возраст го завршува и својот животен пат. Во знак на благодарност граѓаните на Ѓаково му изградиле меморијален музеј, а Универзитетот во Осиек го носи неговото име.

Милена Георгиевска

Воскресение Христово – Велигден

„Ако Христос не воскресна, тогаш е празна нашата проповед, празна е и верата наша“
(1 Кор. 15, 14)

Христовото Воскресение е пресвртница на човечкиот живот на земјава. Тоа е „чудо над чудата“ и печат на сите други чуда. И на тоа чудо почива црквата Христова. Такаво чудо немало ни пред него ни по него во светската историја. Воскресението не е само најрадосен, туку и најзначаен настан во историјата на човештвото, затоа што претставува победа над смртта. Тоа е „Клуч на сите загатки“; тоа е „одговор на сите прашања“; тоа е „Празник над празниците“.

Ваква чудесна драма на човечкиот род не се одиграла, ниту пак се сретнале такви спротивности како во дните на страдањето на Божјиот Син. Тука се сретнуваат временото и вечното, човечкото и Божјото, возвишеното и ниското. Воскресението Христово е услов и почеток на Христовата црква и нејзината мисија. Воскресението ги поврати апостолите кај нивниот Учитель и ги воодушеви, така што тие и своите животи ги жртвуваа за победа на вистината Господова и неговата вечна правда. Воскресението е неисцрпен извор на нашето досегашно, денешно и идно славење на оваа велигденска радост. Воскресението Христово е надеж и за нашето воскресение оти Господ рече: „Јас сум воскресение и живот, и кој верува во Мене, макар и да умре, ќе живее“, Христовото воскресение ни укажува дека постои и вечен

живот во Царството небесно. А такав ќе можеме да заслужиме и ние доколку ги исполнуваме законите Божји.

Воскресението е „Ден што го создаде Господ за да се радуваме во него“. (Пс. 118,24). Овој ден, ги содржи сите радости на нашата вера. А годинешниот Велигден, за нас верниците на Македонската православна црква во Република Хрватска, тој е значаен и по тоа што почнавме да ја градиме првата наша Македонска православна црква во Загреб.

А за сево ова, треба да му благодариме најмногу на Господ Бог, а потоа на Светата Великомаченица Злата Мегленска, Светиот Наум Охридски, Светиот Јоаким Осоговски и Светите цар Константин и царицата Елена кои се наши заштитници и молитвеници во Република Хрватска.

И, денес, ако го свртиме нашиот поглед на изминатиот дведецениски период од формирањето на црковните општини во Република Хрватска, со радост можеме да кажеме дека црквата има огромно значење во животот на нашиот човек. Таа се покажа како вистинска мајка, и таа пројавува грижа за секое свое чедо.

А, досега постигнатото ни дава надеж, и покрај искушенијата, дека сме на прав пат и

дека треба по тој пат да продолжиме да одиме со уште поголеми усилби и со поголем самопрегор. Велигден нека ни биде уште еден повод за верно служење на Исус Христос. Да останеме достоинствени и упорни во изградбата на нашата Црква и да се вброиме помеѓу луѓето дарители и градители.

Нека велигденската радост биде постојано во вас во овие светли и тржествени денови, нека воскресенската радост, која ќе ја примите како бесплатен дар од Него, ги стопли вашите срца, нека ги очисти вашите души, нека ги преисполни вашите домови, нека ја зајакне и умножи вашата љубов кон вашите семејства, роднините и пријателите, нека ви дарува љубов и слога во изобилие. Не дозволувајте искушенијата да ве совладаат, не дозволувајте ѝ на темнината да го помрачи вашиот пат и ум, не дозволувајте во овие свети велигденски денови да потклекнете пред сите тешкотии кои лукавиот ви ги подготвува, туку веднаш прибегнете кон Семилостивиот Бог, Кој ја уништува смртта и ќе ја порази силата демонска. Останете во Христовата благодат и во пасхалната радост, и Воскреснатиот Спасител ќе ве води кон спасение, кон преграските на Семилостивиот Отец и кон благодатта и љубовта на Светиот Дух. Амин.

ХРИСТОС ВОСКРЕСНА! НАВИСТИНА ВОСКРЕСНА!

Отец Кирко Велински, протојереј

Завршен еден дел од првата фаза на изградба на црквата

Благодарение на добрата организација и работа на УО на МПЦО „Св. Злата Мегленска“ одговорноста и стручноста на изведувачот ГРАДКО ДОО, а посебно за собраните донации, завршени се дел од градежните работи од првата фаза за изградба на црквата

Подршката од страна на нашите сонародници и сите луѓе со добра волја и понатаму е неопходна за комплетно завршување на првата фаза и намиравање на финансиските обврски кон изведувачот. Да направиме дополнителен напор по прашањето собирање донации и продолжиме со изградбата на нашата црква која толку ни значи. Донациите можете да ги плаќате на: МРСО „Sv. Zlata Meglenska“, Našička 6, 10000 Zagreb, Ž.R. HR4023600001101569965, со назнака „Za izgradba na MPC во Zagreb“:

Да потсетиме, на одлуката за почетокот на изградбата на црквата и претстоеја значајни и долготрајни работи. Од обезбедување на средства, земјиште, до исполнување на законски процедури. Изградбата на првата Македонска православна црква во Загреб, Република Хрватска, започна на 26 октомври 2014 г. со свечено поставување и осветување на темелот. Со настанот чиноначалствуваше Поглаварот на Македонската православна црква – Охридска Архиепископија, Неговото блаженство архиепископот Охридски и Македонски г. г. Стефан,

придружуван од надлежниот Митрополит Европски г. Пимен и Митрополитот Кумановско Осоговски г. Јосиф, нашиот Парохиски свештеник Протојереј Кирко Велински и други свештено служители. Свеченоста заврши, еуфоријата стивна, но не и ангажирањето на МПЦО „Св. Злата Мегленска“, на верниците, на милосрдните и вредни луѓе, пријателите, симпатизерите на Македонија, на тимот на изведувачот, на главниот надзорен инженер.

Веднаш почна да се гради.

Се заштити градилиштето и започнаа подготвителните работи – ограднување на парцелата, исколчување согласно елаборатот. Се стопи снегот и се пристапи кон грубите градежни работи, таканаречени земјени работи. Следеше копање на градежната јама и нејзина заштита на ископот. Започнаа бетонските работи и исклучително важната хидроизолација најнапред на подрумскиот дел. Со невиден ентузијазам се одеше од една етапа во друга. Почна да се формира телото на црквата, да се излегува од темел. Веќе се надзираат волуменот, контурите на црквата, формата на повеќе функционалната сала која

ќе биде во функција на културата, уметноста, фолклорот, во функција на чувањето на јазикот, традициите и обичаите. Започнаа бетонските работи и бетонското армирање. Завршена е армирано-бетонската плоча и армирано-бетонските сидови.

Драги нашинци и пријатели, во фазите кои следат многу е важна вашата поддршка. Да го утврдиме нашето единство и што побргу да ја изградиме црквата. Што побргу да биде наша радост, наша гордост. Да направиме дополнителен напор по прашањето на собирање на средства. А црквата ќе ни врати. Со самото постоење, стоејќи во просторот ќе го потврдува нашиот идентитет и вера. Секое зачекорување во нашата црква ќе биде за здравје и спасение. Посебниот дух, мирисот на темјанот, светлината и топлината од свеќите, светата богослужба и слушањето на Светото Евангелие на нашиот мајчин милозвучен јазик, ќе не вдахнува со бескрајна енергија и мир во душата. А каква ли ќе е гордост при помислата – „Ние ја направивме“:

Зорица Локас,
член на УО на МПЦО
„Св. Злата Мегленска“

По кражбата, повторно поставено македонско знаме

Откако по втор пат беше украдено македонското знаме од зградата во која е сместен почесниот македонски конзулат во Риека, по кратко време беше поставено ново знаме. Иако овој случај беше окарактеризиран во јавноста како изолиран случај, сепак немилниот настан не ги остави рамнодушни ниту Македонците во Хрватска, ниту пак почесниот македонски конзул проф. д-р Горан Калоѓера. Но, тој доста реално ја согледа целата ситуација и посочи дека нема воопшто причини да се крева некаква голема врева, бидејќи за тоа нема реална основа.

Според неговите сознанија, почесниот конзул истакна дека не станува збор за организирана група која го украде македонското знаме, ниту има било каква политичка заднина. Полицијата веќе располага со ре-

левантни податоци, во прашање е насилство и правење неред под дејство на алкохол. Во истата зграда се наоѓа еден студентски клуб, каде на забави се собираат млади луѓе, кои подоцна можат да подлежат кон алкохол и непристојно однесување или инциденти. Под овој именител се подведува и овој случај.

Проф. д-р Калоѓера не информираше дека градоначал-

никот на Риека, Војко Оберснел изразил жалење и незадоволство од настанот и веднаш најостро го осудил. И началничката на Приморско-горанската жупанија, Сенка Шубат, изразила негодување за кражбата на знамето и му ветила на конзулот дека полицијата ќе стори сè во иднина да не се случуваат вакви немилни настани.

Трошоците за поставување на новото знаме ги покрил Градот Риека. Гест кој оди во прилог на одличната соработка на институциите на Градот и Жупанијата со Конзулатот.

Почесниот македонски конзул, ќе побара од Приморско-горанската жупанија да постават и видео надзор пред македонскиот конзулат, како би можеле во иднина поефикасно да се заштитат од слични настани.

М. Г.

Годишно собрание на МПЦО „Св. Злата Мегленска“

По светата Богослужба во црквата „Св. Рок“, на 22 февруари 2015 година МПЦО „Св. Злата Мегленска“ во Загреб одржа редовно Годишно собрание, со благослов од нашиот надлежен епархиски Архиепископ Митрополитот Европски г. Пимен и со претходна најава

Што можам јас да помогнам?!

и покана до сите верници. На Собранието беа презентирани активности од материјален и духовен карактер на Управниот одбор и истите беа прифатени од верниците.

Претседателката на УО, Јулијана Кениг, посебно се осврнала на поставувањето на камен темелникот на 26 октомври 2014 година, како долгоочекуван, добро организиран историски настан и им се заблагодари на сите кои што придонесоа да помине во најдобар ред и да се остави слика на сериозен и добро

организиран УО пред високите гости од Република Македонија и Република Хрватска. Претседателката додаде дека сега ни претстои период на сплотеност и дарежливост. Сите, секој според своите можности треба да даруваме, бидејќи немаме сега изговор дека некој не нè сака или друг не ни дава. Сега само од нас зависи, дали и кога ќе си ја изградиме својата црква. Секој од нас да си го постави прашањето: „ШТО МОЖАМ ЈАС ДА ПОМОГНАМ?!“

о. К. В.

Василица во Задар

Покрај Божиќ и останатите православни празници, Македонците од Задар секоја година го прославуваат и празникот Православна Нова година и Василица ден потоа. Во некои делови на Македонија обичајот со вртење на лепчето во кое се крие паричка се практикува токму на овој ден, а не на Бадник.

МКД „Билјана“ традиционално ги почитува и слави двата празника и додека за Бадник во Друштвото се кршеше погача со паричка, овој пат присутните за Василица вртеа македонска пита. Среќата да ја најде паричката ја имаше младиот Дарко Голабоски кој неодамна пристигна од Охрид. Во својот

препознатлив стил МКД „Билјана“ на своите гости им понуди прекрасни македонски специјалитети и македонско вино. Прославата на овие православни празници кои ги организира МКД „Билјана“ е од големо значење за сите Македонци кои живеат во Задар и ја негуваат македонската традиција, а со текот на годините прерасна и во заштитен знак на Друштвото.

Е. К. К.

ИМЕНКИ (СУПСТАНТИВИ) (втор дел) ГРАМАТИЧКИ КАТЕГОРИИ НА ИМЕНКИТЕ

Грамотичките значења на зборовите, кои обично се викаат и категоријални, се искажуваат со посебни граматички средства. Тоа се поопшти, апстрактни значења според кои различни зборови се обединуваат во одделни групи или класи врз основа на некои истородни појави. На пример, глаголите, кои ги изделува поимот за дејство, имаат посебни граматички средства (наставки), со кои се укажува на времето на (вршењето на дејството во однос на моментот на соопштувањето - тоа е т.н. категорија **време**.

За именките во македонскиот јазик се својствени категориите: **род, број и определеност**.

Во одделни случаи има остатоци од формите за категоријата **падеж**. Тоа се такви

форми на зборовите кај кои со посебни наставки се искажува нивната функција во реченицата. Во нашиот јазик ваквите падежни форми некогаш биле вообичаен начин на изразување на функциите. Денеска овие форми ги среќаваме само кај некои именки од машки и од женски род со вокативна служба (пр.: *боже, брате, куме, мажу, девојко, звездо*), а сосема ретко со други служби, на пример - **предметска**.

Спореди: *Го видов Петрета/Ивана/Јована*, но и: *Го видов Петре/Иван/Јован*. Овие падежни форми исчезнуваат од нашиот јазик, бидејќи се користат други начини за изразување на функциите (со предлози, со редот на зборовите и др.).

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

Книжевно-поетска вечер

Во просториите на МКД *Илинден* во Риека, во организација на Хрватското книжевно друштво и МКД *Илинден*, се одржа книжевно-поетска вечер на која беше претставена новата

книга – поетско прозниот текст *Патник* од авторката Емилија Девик, член на ХКД-Риека.

Пред бројна публика авторката ја претстави претседателот на ХКД Риека, Валерио Орлиќ,

кој заедно со поетот Дамир Марас беа промотори на книгата. Во програмата на настанот зедоа учество и бројните членови на ХКД Риека со читање на проза и поезија од хрватското и македонското творештво.

Посебно задоволство беше да се слушне специјалниот гостин на оваа книжевно-поетска вечер, ирачкиот поет Саббах Ал-Зубеиди, кој ја читаше својата поезија на хрватски и арапски јазик, за што од присутните беше награден со голем аплауз. Ваквите меѓународни книжевно-поетски вечери во просториите на МКД *Илинден* во соработка со ХКД Риека веќе станаа традиционални.

А. А.

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja *Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777

E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Iliovski

Ин мемориам

Јован Ванчо Карпузовски

На 24 март 2015 година во својата 76. година не напушти Јован Ванчо Карпузовски – првиот претседател на МКД „Билјана“ од Задар.

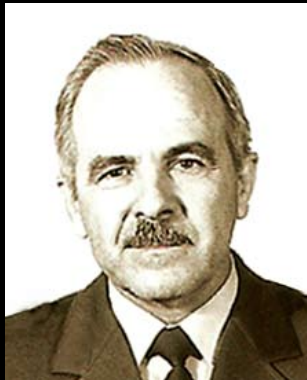
Карпузовски ќе остане запаметен како еден од основачите на Друштвото на Македонците во Задар кој во 1999 година дал особено голем придонес во собирањето на Македонците од цела Задарска жупанија и нивното ангажирање во самите активности на Друштвото.

МКД „Билјана“ изразува искрено сочувство до неговото семејство.

Е. К. К.

Ин мемориам

ДАНЕ ДАНЕВСКИ
1927 – 2015 година

Во кусо време во нашето Друштво во Риека ни почина уште еден од основачите и најстарите членови. На 29 јануари се простивме со Дане Даневски. Дане е роден во 1927 година во село Глишиќ, Тиквешко. Во 1943 година се приклучил во НОБ на Македонија. На крај од војната бил упатен во воено училиште во Куприја, а потоа станал еден од нејзините старешини. Дане живеел во многу места низ тогашната Југославија. Па така за

време на следното воено школување во Загреб ја запознал идната сопруга Зденка, со која набрзо го добиле синот Александар и тивко и хармонично живеат без проблеми сè до смртта на единствениот син на 37 годишна возраст. Дане е пензиониран во чин потполковник. Но, потоа следувал уште еден удар за Дане, останал и без сопругата Зденка. Понатаму во животот утеха му биле внукот Дамјан и снаата Латинка.

Дане продолжува да живее повлечено и тивко, но за среќа во МКД „Илинден“ е одлично прифатен од своите сонародници, повикуван да присуствува на многу дружења и одбележувања на многу културни настани. Посебно беше впечатливо неговото присуство на одбележување на Денот на антифашизмот во својство на посебен гостин на што беше особено горд.

Владо Настески

In memoriam

CJENIK REKLAMA I PRETPLATE GLASILA „MAKEDONSKI GLAS“

Cjenik korištenja reklamnog prostora u glasilu:

FORMAT	CRNO-BIJELO	KOLOR
1/1 A4	600 kuna	900 kuna
1/2 A4	450 kuna	600 kuna
1/3 A4	300 kuna	450 kuna
1/4 A4	225 kuna	300 kuna
1/8 A4	150 kuna	225 kuna

Pretplata: godišnja (6 broja) iznosi 60 kuna za Hrvatsku te 120 kuna ili 17 eura za inozemstvo. Kunski žiro račun: Privredna banka Zagreb (PBZ) – IBAN: HR6023400091100038804. Devizni račun za inozemne uplate: PBZ, 703000-256122, SWIFT: PBZGHR2X i IBAN. Adresa: Zajednica Makedonaca u RH, Masarykova 16/1, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska. Potrebno je priložiti potvrdu o uplaćenju pretplate te ime i adresu dostave glasila „Makedonski glas“.

Вкусовите на Македонија

Куглоф од мелено месо

Потребно е: 500 гр мелено месо, 250 гр шампињони, 1 дл бело вино, лажичка прашок за печиво, 10 лажичи брашно, 2 главици кромид, 1 чаша јогурт, 1 чаша кисела павлака, 300 гр сланина, 3 јајца, масло, сол и бибер.

Подготовка: На масло пропржете го ситно сечканиот кромид, додадете го меленото месо и пржете го уште малку. Додадете сол,

бибер и зачини по избор, помешајте ги со јогуртот, брашното, јајцата и прашокот за печиво. Добро промешајте и ставете ја смесата во сад за куглоф, кој претходно сте го прекриле со листови сланина. Печете околу 35 минути на умерена температура.

Во посебен сад динстувајте ситно сечени шампињони, прелијте ги со вино, посипете со бибер и сол. Кога течноста ќе

испари, тргнете од оган и помешајте со киселата павлака. Извадете го печениот куглоф на голема чинија и послужете со приготвениот сос.

Месо со пиво и компири

Потребно е: 4-5 парчиња свински врат или кремнадли, пиво, сенф, сол, зачин – вегета или слично, бибер, масло за пржење, мала лута црвена пиперка, лоровов лист.

Подготовка: Прво се марибира месото и најдобро е да стои 4-5 часа. Парчињата месо се мачкаат со сенф, се посолуваат, се додава

бибер и зачин, а потоа се налеваат со пиво. Се ставаат во фрижидер.

Се пржат на загреана тава со масло каде се додадени ситно сечкани парчиња од лутата пиперка и две ливчиња лавор. Како прилог се додаваат пржени компири, претходно сечкани на кругови заедно со лупшпата.

Велигденска плетенка

Потребно е: 1 кг брашно, 1 свеж квасец, 4 јајца, 1 чаша шеќер, 1 чаша масло, 100 гр суво грозје, 1 чаша млеко, рендана кора од лимон, ванилин шеќер.

Подготовка: Прво квасецот се остава да стаса, а потоа се замесуваат сите наведени состојки, со млако млеко. Тестото се остава да стои додека двојно не се зголеми.

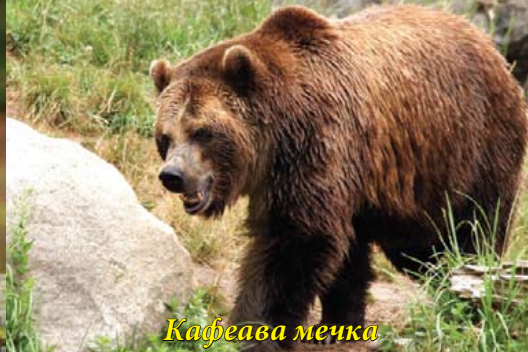
Се плетат плетенки и се формираат во круг. Во средината се остава празен простор за јајце. Доколку сакате поголема велигденска плетенка за во средината да ставите неколку јајца, испечете ја во калап за куглоф. Плетенката пред печењето треба повторно да стои околу 30 минути намачкана со жолчка.

М. Г.

Волк

Кафеава мечка

Балкански рис

Убавините на Македонија

Дива коза

Белоглав мршојадец

Царски орел

Лилјак

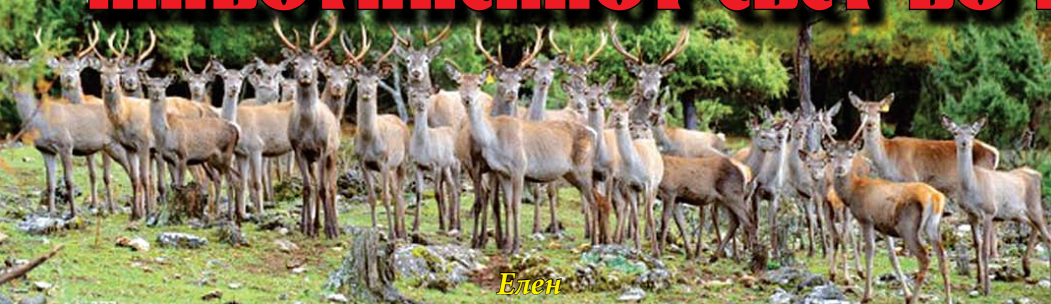

Остроглава шарка

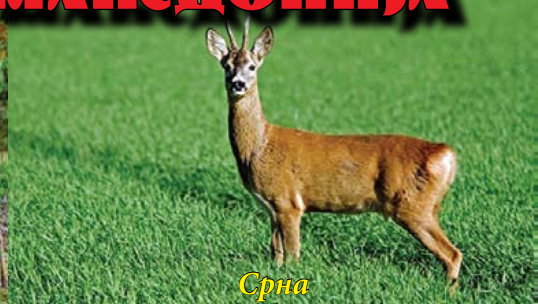

Јагула

ЖИВОТИНСКИОТ СВЕТ ВО МАКЕДОНИЈА

Елен

Срна

Природата кон Македонија била навистина дарежлива и ја дарила со богат и разновиден животински свет. Животните се интересни поради тоа што едни живеат во долините и шумите, други во езерата и реките, а некои пак, во земјата и пештерите. Тие се овде главно претставници на медитеранската и средноевропската, а поретко и на источноевропската фауна. Без’рбетници има 9819 видови, од кои 635 се ендемски. Во ’рбетници спаѓаат: 78 видови на риби од кои 20 се ендемски, водоземци, влекачи, птици и 82 вида на цицачи од кои 3 се ендемски.

Богатството на животинскиот свет, особено на крупниот и ситниот дивеч, придонесува Македонија да биде барана дестинација за елитен ловен туризам. Сепак, повеќе видови на животни кои се на работ од истребување се строго заштитени со закон. Загрозени и заштитени видови има околу 113, од кои 30 риби, 1 влекач, 66 птици и 16 видови на цицачи. Од птиците тоа се: царскиот, златниот и суриот орел, белоглавиот и египетскиот мршојадец, листестиот глувчар и соколите, а од цицачите:

рисот, мечката, дивата коза, волкот, еленот, лилјакот и други.

Балканскиот рис (*Lynx lynx balcanicus*) ги населува густите шуми и тешко достапните области во западна Македонија, во планинскиот појас кој се протега по должина на македонско-албанската граница (Бистра, Шар Планина, Кораб, Дешат, Стогово Јакупица, Пелистер и Галичица). Според последните податоци се претпоставува дека има само 35-40 единки. Повеќето од нив се наоѓаат во НП „Маврово“, а некои се забележани во НП „Пелистер“ и во природниот резерват „Јасен“. Балканскиот рис е македонски национален симбол и го има на дресот на македонската Фудбалска репрезентација, на поштенска марка и на монетата од 5 денари.

И кафеавата мечка (*Ursus arctos*) е скоро пред истребување. Таа може да се сретне главно во западниот дел (од Шар Планина до Јабланица, Галичица и Пелистер), а нејзината вкупна популација изнесува околу 250. Волкот (*Canis lupus*) пак, се населува најчесто во планинските предели, но и по ридовите и рамниците, и брои око-

лу 700 единки. Срната (*Capreolus capreolus*) е трајно заштитена, при што дојде до зголемување на бројот на популацијата. Од влекачите загрозена е остроглавата шарка (*Vipera ursinii*), а од птиците лебедите, белоглавиот мршојадец (*Gyps fulvus*) и царскиот орел (*Aquila heliaca*), кој се среќава само во клисурата на Црна Река, кај реката Бабуна, околу Демир Капија и Мариовско.

Дивите животни ја зголемуваат атрактивноста на туристичките дестинации и придонесуваат за развој на специфичниот ловечки туризам. Поради опасноста од нивното исчезнување, во последно време е сè попопуларен фото-сафари туризмот, при кој главна цел не е убивање на дивеч, туку негово снимање. Интересен е и орнитолошкиот туризам, во кој освен снимање на различни птици, се запишуваат и звуците кои тие ги испуштаат. Водната флора исто така, придонесува за некои видови на туризам и спортови на вода: нуркање, риболов и подводен риболов.

Е. Петровска